ԺԲ· ՏԱՐԻ 3338 | (Ն. Տ.) 9 ԱՊՐԻԼ 1895 | 28 ՄԱՐՏ 1895 | 14 ՇԷՎՎԱԼ 1312 | ԱՒԱԳ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه غلطه ده آره ولك غزته سی اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան [illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՕՏԱՐ ՔԱՐՈԶԻՉՆԵՐ

Բարիզեան գլխաւոր Թերթերէ մէկ քանին այս Մեծ Պահոց մէջ բաւական էջեր նուիրեցին ծանօթ քարոզիչներու դէմքերը նկարագրելու և անոնց կրօնական ատենաբանութիւններուն վրայ օրը օրին տեղեկութիւններ հաղորդելու։ Աւագ Շաբաթը յարմար առիթ մըն է մեզի համար, որ կը հետեւինք անոնց գրական ու գեղարուեստական յօդուածներուն ու լուրերուն, համառօտ ձեւի մը տակ խօսելու նաեւ Ֆրանսացի արդի քարոզիչներուն վրայ, ծանօթութիւն մը որ կրնայ իր տեղն ունենալ օտար նիւթերու շարքին մէջ։

Խորհրդարանական պերճախօսութեան պէս՝ որ տկարացած է ի Ֆրանսա, եկեղեցական պերճախօսութիւնն ալ հետզհետէ կը կորսնցունէ իր վաղեմի համբաւը։ Վերջին կէս դարուն մէջ իրարու յաջորդող քարոզիչներու անուններէն, փոխանակ զիրար գերազանցելու՝ մեծ անուն մը չի կրցան թողուլ, քիչ բացառութեամբ։ Լաքոտեռէն (*) անմիջապէս ետքը եկող քարոզիչներուն մէջ կը գտնուէին նորէն խումբ մը ընտրեալներ, օրինակ Մոնսապրէ, Տիւբանլու, Ֆրէբէլ եպիսկոպոսներն և այլք, որոնք գիտէին խօսիլ այն հոգեշունչ ոճով ու բարձր լեզուով որուն մէջ կը վերակենդանանան Եկեղեցւոյ հին աւանդութիւնները։ Իսկ անոնցմէ յաջորդ, այսինքն ժամանակակից կղերին մէջ, աւելի հազուագիւտ դարձած են պերճաբան քարոզիչները։ Այս բան հետեւանք է բարքերու փոփոխութեան. ֆրանսական ոստանին ժողովուրդը այլեւս մեծ հետաքրքրութեամբ չի հետեւիր երկար քարոզութիւններու։ Իրաւ է թէ բարեպաշտ Թաղերու եկեղեցիներուն մէջ սովորութիւնները նոյնը մնացած են. բայց անդին, աշխարհիկ Թաղերու մէջ, նոյն եռանդը չէ մնացած։ «Վերջերս, կիրակի մը, այդ ազնուապետական արուարձաններէ մէկուն եկեղեցին մտած էի, կ՚ըսէ Լիւնէտ Տօտէ՝ քարոզութեանց նուիրած իր մէկ յօդուածին մէջ. կիսովին Թափուր էր, Թէեւ քարոզիչը ամպիոն ելած՝ մարդասիրական գործի մը ի նպաստ կը խօսէր, բարձր դասու ընտանիքներուն պծելով իրենց պարտականութիւնները։ Բայց ունկնդիրներու դէմքերէն դատելով, այնպէս կ՚երեւար որ ազնուական տիկինները որոց կ՚ուղղուէր քարոզչին խօսքը, իրենց սենեկապանուհիները ղրկած էին իբրեւ ներկայացուցիչ»։

Հաւատացեալներու այս տրամադրութեան առջեւ, Բարիզի եպիսկոպոսներէն ու երէցներէն շատեր սկսած են կարճ ու կարուկ խրատականներ խօսիլ՝ փոխանակ երկար քարոզներու. այդ ձեւին տակ, ընդհանրապէս յաջողութիւն կը գտնեն, երբ կը գործածեն պարզ, ընտանի ու նրբամիտ ոճ մը. կան որ եկեղեցւոյ բեմէն ճարտարութեամբ գիտեն խօսիլ աշխարհիկ մարդոց, մանաւանդ կանանց։ Դեռ անծանօթ քարոզիչներ ալ կան, որոնք ճշմարիտ անակնկալներ կը վերապահեն իրենց ունկնդիրներուն։ Այսպէս, Էգօլ Նօրմալի շրջանակի եկեղեցւոյն մէջ, որ մեծ մասամբ ուսուցիչներով կը լեցուի, այսինքն մտաւորական բարձր կարողութեամբ օժտուած ունկնդիրներով, երիտասարդ վարդապետ մը սկսած է ուշադրութիւն դարձնել իր վրայ. իր քարոզութիւնները լեցուն են խորունկ մտածութիւններով, ուղիղ տրամաբանութիւններով, ինքնատիպ պատկերներով ու ձեւի կատարելութեամբ։ Այս կարգի քարոզիչները, իրենց բոլոր արժանեօք հանդերձ, չեն կրնար սակայն նշանաւոր բեմբասացներու տեղը բռնել։ Այս վերջիններէն կը մնայ մինակ Տ՚իւլստ, Նօդր-Տամի քարոզիչը, որ իր ագանչացողներուն քով՝ իր հակառակորդներն ալ ունի, ինչ որ իր արժանիքը ի վեր կը հանէ։ Այս եկեղեցական ընկերային նիւթեր կ՚ընտրէ իրեն. անցեալ տարի խօսեցաւ «ընտանիք»ի վրայ. այս Մեծ Պահքին աւելի կարեւոր նիւթ մը ընտրած էր, որուն պատճառաւ իրեն դէմ գրեցին հրապարակագիրներէ ոմանք, գլխաւորաբար Ռօշֆօր։

Տօմինիկեան կղերին մէջէն կը յիշուի Հայր Օլիվիէ, փայլուն տաղանդի ու խորին հմտութեան տէր եկեղեցական մը, որ իր քարոզչական համբաւին կը միացունէ գրողի ծանօթ անուն մը և քանի մը հատորներ հրատարակած է արդէն, հաւատքով ու բանաստեղծութեամբ գրուած։ Իր միակ Թերութիւնն է եկեղեցւոյ բեմին վրայ շատ համարձակ ըլլալը, ամենէն կոշտ բառերը գործածելը ու ամենէն բիրտ պատկերները նկարագրելը։ Կը պատմուի Թէ կին մը որ իր աղջկանը հետ ներկայ կը գտնուէր Հայր Օլիվիէի քարոզին, գայթակղելով յանկարծ ոտքի ելաւ ու ըսաւ իր զաւկին.

—Եկուր, աղջիկս, դուրս ելլենք։

Քարոզիչը, առանց այլայլելու, պատասխանեց վերէն.

—Ինչպէս որ կուզէք, տիկին։

Տօմինիկեան կարգին կը պատկանի նաեւ Հայր Տիտոն (որ անցեալ տարի մայրաքաղաքս այցելեց). այս նշանաւոր քարոզիչ՝ եկեղեցական բեմը Թողած է հիմակ և ուսուցչական բեմն ընտրած։

Որ և է միաբանութեան չի պատկանող եկեղեցականներուն մէջ ալ կը գտնուին քիչ շատ պերճախօս քարոզիչներ. ասոնց մէջէն մանաւորապէս կը յիշուի Տ. Ժուռտան որ շատ պատրաստաբան է. ասոր իբրեւ ապացոյց կը յիշուի Բուաթիէի մէջ եպիսկոպոսի մը յուղարկաւորութեան պահուն՝ քարոզչին յանկարծական հիւանդութեան պատճառաւ, իր խօսած դամբանականը, — վասն զի, գիտենք Թէ, եւրոպացի քարոզիչները կանխաւ կը պատրաստեն իրենց խօսելիքը, ինչ որ անօգուտ սովորութիւն մը չէ։ Այս եկեղեցականին համար գիտել կը տրուի Թէ շատ տաք երեւակայութեան տէր է. ու այս պատճառաւ՝ ձախողուած մըն ալ ունեցած է առեննօք։ Ֆրանսայի միաբանութիւններուն դէմ տրուած ծանօթ որոշմանց պահուն՝ Տ. Ժուռտան կը բնակէր գաւառի մը մէջ։ Իր խումբ մը վարդապետներու հետ ընկերակցութիւն մը կազմած էր իր նախագահութեամբ, այս ընկերակցութիւն միաբանական հանգամանք մը չունենալուն պատճառաւ, իշխանութեանց ուշադրութիւնը չէր գրաւած։ Իրիկուն մը, երիտասարդ վարդապետը իր մատրան մէջ խօսք առնելով, կսկծու քննադատութիւն մը ընել տրուած որոշումներուն դէմ, և անոնց գործադիրներուն վրայ խօսելով, կը գոչէ «Կը լսեմ անոնց մօտենալը, կ՚ըսան զալ. չի պիտի տկարանամ անոնց առջեւ»։ Ու հետզհետէ աւելի բորբոքելով, կը յարէ «Կը տեսնեմ ահա որ կուգան...»։ Բարեպաշտ ունկնդիրները կը դողային ու կ՚արտասուէին, աչքերնին դէպ ի դուռը յառած։ Աւելորդ է ըսել Թէ ո՛չ ոք եկաւ ու ամեն մարդ իր տեղը դարձաւ։ Բայց այս քարոզին արձագանգը մինչեւ Բարիզ հասնելով, հրաման ղրկուեցաւ որ Տ. Ժուռտանի կազմած միաբանութիւնը ցրուի։

Կը յիշուին նաեւ կարգ մը ժողովրդական քարոզիչներ որոնց ընտրած նիւթերն ու խօսելու եղանակը բնաւ առնչութիւն չունին եկեղեցական բեմբասացութեան հետ, բառին կրօնային ըմբռնումովը։ Բայց, այս զանազան դասակարգերուն մէջ, դժուար է գտնել Ֆրանսայի վաղեմի ու հռչակաւոր քարոզիչներուն պերճախօսութիւնն յիշեցունող եկեղեցականներ։ Այս եզրակացութեան կը յանգին՝ Մեծ Պահքի առթիւ բարիզեան մամուլին մէջ երեւցած յօդուածները։

(*) Տօմինիկեան նշանաւոր քարոզիչ, ծնած 1802 ին և մեռած 1861 ին։

ՔԱՄԻԼ ՏՈՒՍԷ

Ֆրանսական Ակադեմիոյ ցկեանս քարտուղար Պ. Քամիլ Տուսէ յանկարծամահ եղաւ ամսոյս 21ի գիշերը։

Ահաւասիկ այս անակնկալ մահուան պարագաները.

Կիրակի իրիկուն ճաշած էր իր մէկ ազգականին տունը և իր զուարթութեամբը, տրամադրութեամբը հմայած էր ամենքը։ Ճաշէն ետք իր սիրելագոյն խաղը՝ «ուիստ»՝ խաղացած էր։ Միեւնոյն ժամանակ խօսած էր Թատրոնի մասին, որուն վրայ մասնաւոր սէր ունէր։ Գլխաւորապէս ուրախութիւն յայտնած էր Տիւմայի Կոմոնց Բարեկամը Թատերախաղին ներկայացման համար ի Թէադր-Ֆրանսէ։ Գիշերուան չորսին տուն դարձաւ և կնոջը յայտնեց որ ստամոքսին մէջ Թեթեւ ցաւեր կը զգար։

—Բայց բան մը չէ, ըսաւ, քիչ մը քնանամ կանցնի։

Անմիջապէս պառկեցաւ, սակայն երկար ատեն անքուն մնաց։

—Ա՛հ, կը զգամ Թէ պիտի քնանամ, մրմնջեց գոհունակութեամբ։

Ա՛լ աչքերը չը պիտի բանար։

Առտուն, տիկին Տուսէ իր ամուսնոյն անկողնին մօտեցաւ։

—Ցաւամ որ հանգիստ գիշեր մը անցուցիր, ըսաւ անոր։

Պ. Քամիլ Տուսէ պատասխան չտուաւ, և կինը, համոզուած Թէ կը քնանար, դուրս ելաւ սենեակէն։

Սակայն երեք ժամ անցնելէն ետք կինը [illegible]։

Քամիլ որ սովորաբար վաղարթուն էր, դեռ չէր ելլար։ Նորէն սենեակ մտաւ. ամուսինը յաւիտենական ննջով կը քնանար։ Մեռած էր։ Բժիշկ կանչելով անմիջապէս, մահն հաստատուեցաւ։

Մահը խիստ իմացուած էր Ակադեմիոյ մէջ, ուր խորին ապշութիւն կը տիրէր և մեծ ցաւ կը պատճառէր։

Այժմ համառօտակի դրենք իր գրական կեանքին պարագաները։

Պ. Քամիլ Տուսէ ծնած էր ի Փարիզ 1812ին։ Ուստի շատ չանցած 84 տարու պիտի ըլլար։ Լուի-լը-Կրան Լիսէին մէջ ուսումնըքն աւարտելէ յետոյ, հայրը կուզէր փաստաբան ընել զինքը, իսկ մայրը նոտար, վասն զի կը տարակուսէր իր զաւկին պերճախօսութեանը վրայ։

—Ոչ մին ու միւսը պիտի ըլլամ, կը մտածէր ինք։

Բայց գոհացնելու համար իր ծնողքը, և ապրուստը ճարելու համար, — վասն զի հարուստ չէին, — տարի մը փաստաբանի քարտուղար եղաւ, յետոյ վեց տարի ալ նոտարի քարտուղար։ Բայց իր Թատերական ճաշակը կը զարգանար Օտէոնի մէջ որ իր էն սիրած Թատրոնն էր։ Գիրքերը կը ծախէր՝ տեղ մը բռնելու համար հոն։

1831ին—դեռ տասնըինը տարու—դէպք մը վրայ հասնելով իր կեանքը փոխեց։ Օտէոնի մէջ Տիւսիի Օթէլլօն կը ներկայացունէին։ Մուտք ձրի էր։ Բազմութեան միացաւ. բայց շատ չանցած յաղթահարուեցաւ. ամբոխը իր փոքր հասակէն օգտուելով, արտաքսեց զինքը։

Այս դէպքէն ամօթահար, բայց անվհատ, տուն դարձաւ և իր սենեակին մէջ սկսաւ չորս հատուածներ գրել։ [illegible], Օտէոն դարձաւ, և տնօրէնին [illegible] Պ. Հարէլը հարցուց։ Ոչ Պ. Հարէլ և ոչ Պ. Էրիք Պէնար, Թատրոնին էն տաղանդաւոր դերասանը, հոն չէին։ Թատերագիտ Ալն Բոլի գրկուեցաւ, որ կարդաց չորս հատուածները։ Իր ճաշակին յարմար գտաւ զանոնք և անմիջապէս Էրիք Պէնարի յանձնեց որ երգելով զանոնք ամենամեծ յաջողութիւն գտաւ։

Երկու տարի անցաւ։ Օրին մէկը Էրիք Պէնար հանդիպեցաւ, որ Օտէոնի տնօրէն եղած էր և որ Թատերախաղ մը ուզեց իրմէ։ Մէկ արարուածով խաղ մը գրեց Տուսէ, Բօլ Տէ-ռոան։ Բայց դժբախտաբար Թատրոնը փակուեցաւ դեռ Տուսէի խաղը չներկայացուած, և ահա նորէն նոտարի քարտուղար եղաւ։

Չվհատեցաւ սակայն, և Թատերախաղ մըն ալ պատրաստեց, Պառոն Լաֆլէօռ, զոր Կոմէտի-Ֆրանսէզ փութով մերժեց, բայց արձանագրեց հեղինակին անունն։ 1837ին հրաժարած էր նոտարի քարտուղարութենէն շնորհիւ բարեկամական պաշտպանութեան Պառոն Ֆէնի որ պետական պաշտօն մը գտաւ զայն, որուն վրայ մնաց մինչեւ 1848։ Ներքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատունը մտնելով գեղարուեստից քարտուղար-տնօրէն կարգուեցաւ 1850 ին։ 1853ին պաշտօնանշան ստացաւ։ Տասը տարի ետքը Թատրոններու վարչութեան տնօրէն կանուանուէր։ Ասիկա շատ փափուկ պաշտօն մըն էր, զոր յոյժ խելացի ու շրջահայեաց կերպով կատարեց։ Որչափ ծառայութիւններ կը պարտին իրեն Սարտու և Լիւտովիք Հալէվի և ա՛յնքան ուրիշներ։

Իր Թատերախաղերն ալ ներկայացնել կուտար Կոմէտի-Ֆրանսէզ, Արթիզ-ատ Գարտը, երեք արարուած՝ զանազան և ուրիշ Թատերախաղեր։ Տասը տարիներէ ի վեր գրեթէ միայն Ակադեմիին աշխատութիւններովը կը զբաղէր, ուր ընդունուած էր 1865ին, Բրէվօ-Բարատոլի հետ միեւնոյն ժամանակ։

Քամիլ Տուսէ կը յաջորդէր Ալֆրէտ տը Վինիի։ Իր ընդունելութեան ճառին մէջ, որ ակադեմական բառով ներբողի մէջ տիպարն է, Տուսէ յայտնած էր որ չէր կրցած վայելել Ալֆրէտ տը Վինիի մտերմութիւնը։ Իրեն կը պատասխանէր Ժիւլ Սանտօ, բացատրելով Թէ Տուսէ ինչ էր եղած իբրեւ մարդ և իբրեւ տնօրէն Թատրոններու վարչութեան։ Ակադեմիի այդ նիստին ներկայ էին Վիքթոր Հիւկօ, Մոնթալամպէր, Լամարթին, Թիէռ, Սէնդ-Պէօվ, Վիքթոր Քուզէն, Մերիմէ, Պրոյլի ծեր դուքսն և Պրոյլի իշխանը՝ արդի Պրոյլի դուքսը, Օքթավ Ֆէյէ, Տիսօ, Բրէվօ-Բարատոլ և Լէկուվէ։

Միայն այս վերջինը դեռ ողջ է։ Քառասուն տարիէ ի վեր ակադեմական է։

Քամիլ Տուսէ Ֆրանսական Ակադեմին կը նկատէր իբրեւ երկրորդ ընտանիք մը։ Բոլոր իր պաշտօնակիցներն իր բարեկամներն էին։ Կտակին մէջ նշանակած է այն անձերն որք պիտի բռնեն իր դագաղին ծոպերը։ Փափագ կը յայտնէ որ բնաւ ճառ չարտասանուի իր գերեզմանին վրայ։

ԺԱՄԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔՆԵՐԸ

Գիտական Թերթի մը մէջ հրատարակուած յօդուած մը կը նկարագրէ ժամագործութեան մէկ քանի յոյժ հետաքրքրաշարժ տարօրինակութիւնները։ Աշխարհի ամենէն փոքր պտուտակները ժամագործարանի մը մէջ կը պատրաստուին. կարելի չէ տարակուսիլ այս մասին։ Մեքենաներ կը շինեն զայն պողպատի Թելերէ, և երբ բեկորները կ՚իյնան կը կարծուի Թէ այդ Թելը միայն խողովակի համար կտրուած է։ Սա ստոյգ է որ պտուտակները չեն կրնար տեսնուիլ, և սակայն ամեն մէկ գործողութեան մէջ պտուտակ մը կը շինուի։ Միւս անտեսանելի բանն է ժամացոյցին չորրորդ ազամանդաւոր անիւին պտուտակը։ Փոշիի պէս կ՚երեւայ աչքին։ Բայց խոշորացոյցով կարելի է տեսնել որ մանր պտուտակ մըն է մէկ մատնաչափի վրայ 260 դարձուածով կամ ակոսով, և շատ փոքր մանրադէտով մը այս ակօսները յոյժ յստակ կ՚երեւան։ Այս ամենամանր պտուտակներուն տրամագիծն է մատնաչափին չորս հազարերորդը, և գլուխները տրամագծին կրկին մեծութիւնն ունին։ Հաշուած է որ հասարակ մատնոցի մը մէջ այս հունը ու մանր պտուտակներէն հարիւր հազար հատ կը տեղի։ Ամենը մէկ միլիոն հատ կը շինուի, բայց երբեք փորձուած չէ զանոնք մէկիկ մէկիկ համրել։ Այս պտուտակներուն Թիւը գիտնալու համար, անոնցմէ հարիւր հատ կը դրուի շատ զգայուն կշիռի մը նժարին մէջ, և ծանրութենէն կը հասկցուի ամբողջին Թիւը։ Ժամացոյցին բոլոր մասերն համրելու համար այս միջոցն ի գործ կը դրուի։ Կորելէ յետոյ պտուտակները, կը կարծրացունեն ու տափակ անօթներու մէջ կը դնեն հարիւրական հատ, գլխիվեր։ Այս գործողութիւնն շատ կը կատարուի, բայց բոլորովին շօշափման զգայարանքով, փոխանակ տեսողականի. հետեւապէս կոյր մըն ալ կրնայ ընել, այնքան լաւ որքան սրատես մը։

* *

ԹԷՅԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆ

Ուրիշ գիտական Թերթ մը կը պատմէ չինական պատմութիւն մը որ կը լուսաբանէ չափազանց Թէյ գործածելէն առաջ եկած վնասը։ Երեսուն տարեկան երիտասարդ մը, տոկուն կազմուածքով ու մոլութիւններէ զերծ, սովորութիւն ըրած էր մէկէն մինչեւ երկուքուկէս փաունտ (մէկ փաունտը իբր 140 դրամ) զօրաւոր Թէյ խմել քսանչորս ժամուան միջոցին։ Դիւրութեամբ կը զբաղէր այդ երիտասարդ և Թէյը կը գործածէր իբր կազդուրիչ ըմպելի։ Այս սովորութիւնը գործադրել սկսելէն վեց շաբաթ ետքը ջղային անհանգստութիւններ զգալ սկսաւ որուն նշաններն ամենէն աւելի տեսնուեցան մարմնոյն ձախ կողմը. բայց այնքան ներգործուեցաւ որ քիչ մնաց կատարեալ անդամալուծութեան պիտի յանգէր իր տկարութիւնը. սրտին գործողութիւնն ալ շատ տկար ու անկանոն դարձած էր։ Երիտասարդը բոլորովին հրաժարեցաւ Թէյի գործածութենէն, առողջաբանական պարզ կանոններու ենթարկեց իր անձը և վեց շաբթուան մէջ բոլորովին անհետացան տկարութեան նշանները։

Տասնըչորս ամիս ետքը, վերսկսաւ Թէյի գործածութեան և երեք շաբթէն ճիշդ նոյն տկարութիւնները տեսնուեցան՝ բայց այս անգամ սաստիկ ցաւով։ Երբ Թէյի գործածութիւնը նորէն Թողուց, կատարելապէս աղեկցաւ։ Ասկից կը հետեւի Թէ մինչեւ իսկ Թէյի չափազանց գործածութիւնը կրնայ զերծ չըլլալ վտանգէ։

Ծայրոն մէջ, ուր բնակիչք գլխաւորապէս ձուկով ու բրինձով կապրին և ուրիշ բան չեն խմեր բայց միայն Թէյ, շատ կը պատահին ջղային ախտեր որոնք առնեն առնեն համաճարակի մը երեւոյթը կ՚առնեն։ Հաստատուած է որ մինչ սկզբունքով խահուէին ազդեցութիւնը նոյնն է Թէյին հետ, քիմիականօրէն այնքան ազդեցիկ չէ առաջինը։ Թէյը կրնայ ջղագրգութիւններ առաջ բերել, մինչ կը Թուի Թէ խահուէն նոյն ազդեցութիւնը չունի ջղային դրութեան վրայ։ Երբ կը տեսնենք որ Թէյ խմելու սովորութիւնը այնքան հասարակացած է մեր վրայ որ անկարելի կը Թուի առանց անոր ապրիլ, պէտք է անոր տեղը գործածենք աւելի անվնաս ու նուազ գրգռիչ ըմպելի մը։

* *

ԾԽԱԽՈՏԻ ԲԵՐՔԸ

Միացեալ-Նահանգներու վերջին տարիներու ծխախոտի բերքը 150,000,000 քիլոկրամի բարձրացած է. Քէնթուքի 80,000, Վիրճինիա՝ 40,000 հեքտար կը մշակեն։ Եւրոպայէն դուրս երկիրներուն ամբողջը գրեթէ 200,000,000 քիլոկրամ ծխախոտ կը մշակէ։ Բուլղարիան էն աղէկ տեսակն է։ Քուպա՝ 8,400 ծխախոտի դաշտավայր ունի, որոց անպատրաստ ծխախոտը 50,000,000 մարք կը բերէ։ Ի Պրազիլիա, ուր ամենէն լաւ կը յաջողի, ծխախոտի արտադրութիւնը իբր 14,000,000 քիլոկրամ է։ Ռուսիա՝ 70,000,000 քիլոկրամ արտադրութիւն ունի. Թուրքիա՝ 18,000,000 քիլոկրամ և ընտիր տեսակէ։ Ֆրանսա կը մշակէ 20,000,000 քիլոկրամ Եւրոպիոյ մէջ, ամենէն աւելի Գերմանիա ծխախոտ կը տնկէ, բայց երկրին ամլութեան պատճառաւ, շատ քիչ արդիւնաբեր է։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (77)

ԷՔԹՕՐ ՄԱԼՕ

ԸՆՏԱՆԵՕՔ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԷՆ ՊՍԱԿՈՒԱԾ

ՀԱՏՈՐ Բ.

Նոյն իսկ Պ. Վիւլֆրանի մտերմութեան մէջ, կամ լաւ եւս իր ընտանիքին մէջ այս բարեկարգութիւնները նոյնքան մտատանջութիւն որքան քննադատութիւն յարուցած էին։ Կը խնդրէի՞ն։ Ինքզի՞նքը պիտի կործանէր, այսինքն զիրենք կործանէր։ Խոհեմութիւն չէ՞ր արգիլել զայն։ Ցայտնապէս իր տկարութիւնն այդ փոքր աղջկան համար որ ուզածը կ՚ընէր անոր, ապացոյց մըն էր մտային խանգարման, զոր դատարանները անկարելի էր որ ի նկատ չառնէին։

Եւ բոլոր ազգականները հաւաքուած էին այդ վտանգաւոր աղջկան վրայ որ ըրածը Թողածը չէր գիտեր. այդ աղջկան ի՞նչ հոգն էր յիմարաբար մսխուած դրամը, երբ չէր անիկա։

Ինչպէս միշտ, Թալուէլ, յաջողութեան քննող. իր դերքը բռնած էր. Բերրին ձեռնարկած գործը կը յաջողցունէր, ուզածը ընել կուտար Պ. Վիւլֆրանի, անոր եղբօր ու քրոջ որդիներուն Թշնամութեանը դէմ պայքար կը մղէր, այնչափը կը բաւէր որպէսզի տնօրէնը բաց ի բաց անոր բարեկամն ըլլայ. վերջապէս իրեն ի՞նչ փոյթն էր որ Պ. Վիւլֆրան ահագին գումարներ ծախսէ որք իսկապէս կ՚աւելցունէին գործարաններուն հարստութիւնը. այդ ստակը իրմէ, Թալուէլէն չէր որ կ՚առնուէր, մինչ գործարաններն հաւանօրէն իրն էին օրին մէկը. ուստի երբ կրցած էր գուշակել Թէ նոր կարգադրութիւն մը քննուելու վրայ է, ձեռքէ չէր փախցուներ Պ. Վիւլֆրանի հետ «կարծելու» Թէ նպաստաւոր վայրկեանն եկած էր զայն իրագործելու։

Բայց ուրիշ բարեկամութիւններ տնօրէնէն աւելի հաճոյ էին Բերրինի, այն է տոքթոր Ռիւշօնի, օրիորդ Պէլօմի, Ֆապրիի և այն բանուորներուն բարեկամութիւնը զորս Պ. Վիւլֆրան ընտրել տրուած էր՝ իր զանազան հիմնարկութեանց հսկողութեան մարմինը կազմելու համար։

Բժիշկը, դիմելով Թէ «փոքր աղջիկը» Պ. Վիւլֆրանի տուած էր բարոյական և մտաւորական կորովը, իր կարծիքը փոխած էր անոր նկատմամբ, և հիմակ հայրական համակրութեամբ մը կը վարուէր անոր հետ, գրեթէ մեծարանքով, վերջապէս իբրեւ մարդ որ կը մտածէ. «Այս փոքր աղջիկը բժշկութենէն աւելի ըրաւ, եթէ ան չըլլար չէի գիտեր Թէ ինչ պիտի ըլլար Պ. Վիւլֆրան»։

Օրիորդ Պէլօմ պէտք ունեցած չէր ընԹացք փոխելու, այլ կը հպարտանար անով, և ամեն օր իր դասին մէջ վայրկեան մը կար ուր վարժուհին բաց ի բաց կը յայտնէր իր ճշմարիտ զգացումները, Թէեւ գիտէր Թէ անոնց արտայայտութիւնը շատ անկեղծ չըլլար «վարժուհիէ մը առ իր աշակերտուհին»։

Գալով Ֆապրիի, մօտէն նշակցած էր այս բոլոր եղածներուն, որպէսզի համաձայն գտնուի այդ աղջկան, որուն նախ առաջ ուշադրութիւն ըրած չէր, այլ որ շատ շուտ այնքան մեծ կարեւորութիւն ստացած էր տան մէջ. այլ եւս գործիք մըն էր իր ձեռքը։

—Պարոն Ֆապրի, Նուազել պիտի երթաք՝ քննելու համար գործարանները։

—Պարոն Ֆապրի, Անգլիա պիտի երթաք՝ քննելու համար [illegible]։

—Պարոն Ֆապրի, Պելճիա պիտի երթաք՝ գործաւորական ակումբները քննելու։

Եւ Ֆապրի ճամբայ կ՚ելլէր, կը քննէր պէտք եղածը, զանց չառնելով ինչ որ կը հետաքրքրէր զինքը, յետոյ ի դարձին, Պ. Վիւլֆրանի հետ երկար վիճաբանութիւններէ ետք, կ՚որոշուէին յատակագծերը զորս իր տնօրէնութեան ներքեւ կը գործադրէին ճարտարապետն ու շինութեանց վարիչները, օգնականներն իր գրասենեակին որ ժամանակէ մը ի վեր էն կարեւորն եղած էր։ Բերրին երբեք չէր մասնակցէր այդ վիճաբանութիւններուն, երբեք կարծիք չէր յայտնէր, բայց ներկայ կը գտնուէր անոնց, և մարդ կատարելապէս ապուշ ըլլալու էր չհասկնալու համար որ ինք կը պատրաստէր զանոնք, ինք կը ներշնչէր, և Թէ ինք հոգւոյն յանած էր ծերունիին մտքին ու սրտին մէջ որ կը ծիլէր ու իր պտուղները կուտար։

Իրենց ընկերներուն կողմէ ընտրուած բանուորներն ալ, Ֆապրիին չափ, գիտէին Բերրինի դերը, ու Թէեւ անոնց խորհրդակցութիւններուն մէջ փոքր աղջիկը բնաւ խօսք մը, նշան մը չէր ըներ, անոնք աղէկ գիտէին դատել իր առաջ բերած ազդեցութիւնը, և վստահութեան ու հպարտութեան չնչին պատճառ մը չէր անոր իրենցմէ ըլլալը։

—Գիտէ՞ք, Թելարանին մէջ աշխատած է։

—Եթէ գործաւորութիւն ըրած չըլլար, այս վիճակին կը հասնէ՞ր։

Եթէ ասոնց յայտնուէր Թէ Բերրին գեղերուն փողոցներէն անցած ատենը հայհոյանաց կ՚առնուէր, աղէկ չէր ըլլար, վասնզի նախատինքներն սկսելուն պէս՝ յանկարծ կանգ պիտի առնէին անոնց կոկորդներուն մէջ։

Այն կիրակին կ՚սպասուէր Ֆապրիին, որ քանի օրերէ ի վեր մեկնած էր քննութեան մը համար որուն վրայ Պ. Վիւլֆրան խօսած չէր Բերրինին, և զոր նոյն իսկ գաղտնի պահել ուզած էր. առտուն, հեռագիր մը ղրկած էր Փարիզէ, սա քանի մը բառերը պարունակող.

«Կատարեալ տեղեկութիւններ, պաշտօնաթուղթեր, ցորեկին կուգամ։»

Կէսօրը կէս ժամ անցած էր, ու չէր գար, ինչ որ Պ. Վիւլֆրանի անհամբերութիւնը գրգռած էր, որ սովորաբար աւելի հանդարտ էր։

Ճաշը ամեն ժամանակէ աւելի շատ մնացունելով, իր խօսքը դարձած էր Բերրինի հետ, և ամեն վայրկեան պարտէզին վրայ նայող պատուհանը կ՚երթար ականջ դնելու։

—Զարմանալի բան որ Ֆապրի չերեւար։

—Կառախումբը ուշ մնացած ըլլալու է։

Բայց այս պատճառէն չէր համոզուէր և պատուհանը կը կենար՝ ուսկից կուզէր հեռացնել զինքը Բերրին, վասնզի պարտէզներուն և դաշտերուն մէջ բաներ տեղի կ՚ունենային, որոց գիտակ ըլլալը չէր ուզեր փոքր աղջիկը. անսովոր գործունէութեամբ մը պարտիզպանները կ՚աւարտէին ծաղիկ Թուփերուն հիւսուածքները, մինչ ուրիշներ կը տանէին մարգերուն վրայ սփռուած հազուագիւտ տունկերը. մօտիկ վանդակները կանկի վրայ բացուած էին, և եզրափոսէն անդին, բանուորներուն Ակումբը զարդարուած էր դրօշներով որք կը կափկափէին ծովուն քամիէն։

Ցանկարծ ծերունին կախեց կոճակին վրայ սենեկապանը կանչելու համար, և երբ աս եկաւ, հրամայեց որ եթէ մէկը գայ՝ չպիտի կրնայ ընդունիլ։

Այս հրաման անոր համար մանաւանդ զարմացուց Բերրինը որովհետեւ սովորաբար կիրակի օրերը կ՚ընդունուէին անոնք որ կուզէին խօսիլ ծերունիին հետ, վասնզի շաբթու մէջ չուզելով ժամանակ կորսնցունել պարապ խօսքերով ու դրամական խնդրանաց կրել, ընդհանրապէս յօժարակամ կը շատախօսէր կիրակի օրերը, երբ իր և ուրիշներուն ժամանակը չունէին նոյն արժէքը։

Վերջապէս կառքի Թաւալում մը լսուեցաւ ճախիններուն՝ այսինքն Բիքինիի ճամբուն վրայ։

—Ֆապրին է, ըսաւ Պ. Վիւլֆրան ձայնով մը որ այլայլած, անձկոտ ու զուարթ ալ երեւցաւ միանգամայն։

Արդարեւ Ֆապրին էր որ իսկոյն սենեակ մտաւ. ինքն ալ արտասովոր վիճակի մը մէջ կ՚երեւար, և նայուածքը զոր նախ առաջ արձկեց Բերրինի վրայ՝ խռովեց զայն առանց պատճառը գիտնալու։

—Մեքենայի խանգարում մըն է յապաղման պատճառը, ըսաւ։

—Եկաք, էական բանն աս է։

—Հեռագիրս առի՞ք անշուշտ։

—Ձեր հեռագիրը շատ կարճ ու տարտամ յոյսեր տուաւ ինծի. ստոյգ բաներ պէտք են ինծի։

—Ձեր փափագածին չափ կատարեալ են անոնք։

—Խօսեցէք ուրեմն, շուտ խօսեցէք։

—Օրիորդին առջեւ կրնա՞մ։

—Այո, եթէ ըսածնուդ պէս են։

Ասիկա առաջին անգամն էր որ Ֆապրի, պաշտօնի մը համար տուած պահուն, կը հարցունէր Թէ կրնա՞յ խօսիլ Բերրինի առջեւ և խռովեալ վիճակին մէջ ուր կը գտնուէր արդէն Բերրին, այս նախազգուշութիւնը աւելի կը սաստկացունէր այն յուզումը զոր Պ. Վիւլֆրանի և Ֆապրիի խօսքերը, անոնց յուզումը, ձայներնուն սարսուռը առաջ կը բերէին աղջկան վրայ։

—Ինչպէս աղէկ գուշակած էր այն գործակալը որուն յանձնած էիք խուզարկութիւններ կատարել, ըսաւ Ֆապրի, որ առանց Բերրինին նայելու կը խօսէր, այն կինը որուն հետքը կորսուած էր քանիցս, Փարիզ գացած էր. հոն մեռելագիրերը քննելով անցեալ տարուան յունիս ամսուն գտնուած է մեռելագիր մը Մարի Տօրէսանի անուամբ, այրին Էտմոն Վիւլֆրան Բէնտավուէնի։ Ահաւասիկ մեռելագրին մէկ օրինակը։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐՏ 28/9 ԱՊՐԻԼ 1895

Տնտեսական հարցեր

ԱՐԾԱԹ ԵՒ ՈՍԿԻ

Թայմզ կը գրէ ապրիլ 3ի սեղանաւորական տեսութեան մէջ.

«Արծաթի գնոյն բարձրացումը շարունակեցաւ, մէկ քենի եւս վրայ գնելով։ Մարտ 16էն ի վեր արծաթը վրայ գրաւ 2½ քենս, և յունուար 1էն ի վեր բարձրացումն է 3¼ քենս, այսինքն՝ 12 առ 100 նոյն ժամանակի գնոյն։ Կը յուսացուի որ արծաթ մեծաքանակ խնդրուի երբ Չինու և Ճարոնի պատերազմը վերջանայ, և այս գաղափար հիմնաւոր է, թէեւ այն գաղափարով շահադիտութեան պարապողներն երկար կրնան սպասել։ Բաց աստի, արծաթին և արծաթով վճարելի թղթոց բարձրացման մէջ շահ ունեցողներ յոյս կը հանեն թէ ո՛ և է կարգադրութիւն մը պիտոր ըլլայ ի նպաստ արծաթին, այն Դրամական Համաժողովոյ մէջ որոյ մօտալուտ գումարման կը սպասեն երկմետաղեանք։ Դիտել կուտանք թէ այս ըլլալիք բանն երկմետաղեան դրութիւնը չէ, այլ Պրուսէլի Համաժողովոյն մէջ անգլ. պատուիրակ Պ. Ալֆրէտ տը Ռոչիլտի առաջարկին նման բան մը։ Պէտք է սակայն գիտնանք որ Չինու և Ճարոնի պատերազմին դադարման կամ Դրամական Նոր Համաժողովոյ վրայ դրուած յոյսեր արծաթին գինն անուղղակի կերպիւ միայն կրնային բարձրացնել, եթէ նոյն իսկ արծաթի արտադրումը չափաւորուած չըլլար վերջին ժամանակներս։ Արտադրութեան նուազումն էական պայման էր արծաթի գնոյն բարձրացման, և մի քանի ամսէ ի վեր կ՚երեւի թէ հոգ տարուեր է հանքերուն արտադրութիւնը պակսեցնելու։ Մեր տեղեկութեանց նայելով, արծաթին կրած անկումը պէտք եղածէն աւելի էր՝ արծաթի արտադրութիւնն աշխարհի չափաւորուած խնդրանքին համաձայնեցնելու համար, այսինքն՝ քանի որ հիմակ առաջուան չափ արծաթ չի խնդրուիր, արտադրութիւնը պակսեցնել հարկ անհրաժեշտ էր, և քանի որ նուազում մը տեղի չէր ունենար, գնոյն անկումը բնական էր. բայց այս անկում մինչեւ անցեալ տարւոյ վերջը պէտք եղածէն աւելի մեծաքանակ եղաւ։ Եթէ արծաթի ունկին 28 քենսէ պակաս մնար, ծախու հանուած արծաթին քանակութիւնը շատ պակաս պիտի գար, և մեր կարծիքն է թէ 30 քենսէ վեր ելնելը, թէպէտ անմիջական կերպիւ քաղաքական դէպքերու ազդեցութեամբ շահադիտութեան հետեւանք ըլլայ, բայց մատուցման և խնդրանքի անխախտելի օրէնքով կ՚արդարանայ։ Գործնական մարդիկ եւ անձինք ամենք անկեղծօրէն համոզուած են որ եթէ Համաժողով մը գումարուի, պիտի առաջարկուի ծրագիր մը՝ արուեստականապէս կերպիւ բարձրացնելու արծաթին գինը. բայց ոչ ոք ապահով է թէ այնպիսի ծրագիր մը պիտի ընդունուի։ Այս ենթադրութենէ զատ, արծաթի նոր բարձրացում մը կրնայ տեղի ունենալ՝ Ծայրագոյն Արեւելքի և Հնդկաստանի պէտքերուն վրայ հիմնուելով։ Բայց թէ մինչեւ ո՛ւր կրնայ ելլել այս բարձրացում՝ լոկ ենթադրութիւն է։ Մեր համոզում այս է միայն թէ ունկին 28 քենսի արծաթ չափազանց աժան էր մի քանի ամիս առաջ։»

«Լոնտոնի Սակարանին մէջ երէկ շատ գործ եղաւ արծաթի վրայ, որոյ գինն յանգեցաւ 30¾ քենսի։»

ՄԱՔՍԱՊԱՇՏ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ

ԳԻՒՂԱՑԻՔ ՔԱՂԱՔԱՑ ՄԷՋ

Անգլիոյ արտաքին գործոց պաշտօնատան առեւտրական ճիւղին տնօրէն Սըր Ճոզէֆ Քրոու ամեն տարի տեղեկագիր մը կը հանէ յաղագս Ֆրանսայի վաճառականութեան վրայ։ Այս անգամի տեղեկագրէն կ՚երեւի թէ Ֆրանսա մաքսապաշտ քաղաքականութենէն գոհ մնալու պատճառ չէ ունեցած։ Սըր Ճոզէֆ կ՚ըսէ թէ ի Ֆրանսա երկրագործութեան վիճակը մի քիչ բարւոքեցաւ 1894ին, բայց և այնպէս երկրագործ դասուն կողմէ շատ մը գանգատներ կ՚ըլլան։ «Վերջերս Երեսփ. ժողովոյ մէջ երկրագործական պաշտօնատան եկամտացոյցին վրայ տեղի ունեցած վիճաբանութեան առթիւ, գլխաւոր ատենաբանք ըսին թէ երկրագործութեան տագնապալի վիճակի մէջ ըլլալուն ապացոյց է հողաբեր թափառ հողերու անմշակ թողուիլն ի Ֆրանսա, և մշակներու հետզհետէ դէպ ի քաղաք դիմելն։ Ըսին նաեւ թէ Ֆրանսայի արտածումները տարուէ տարի կը պակսին, և ասոր փոխարէն Պետութենէն խնդրեցին գիւղերու դիւրութիւն՝ ներքին վաճառականութեան ազատութեան համար։ Երկրագործներուն դրամ փոխ տալու և երկրագործական ապահովագրութեան համար բարեկարգութիւններ խնդրեցին, և փափաք յայտնեցին որ հողային տուրքին տեղ եկամտի տուրք հաստատուի։ Գինիի և խնձորի գինիի վրայ տուրքին չափաւորումն առաջարկեցին։ Անասնաբոյծ մը մատնանիշ ըրաւ դուրսէն և մանաւանդ Ալճերիայէն, Թունուզէն և Ամերիկայէն Ֆրանսա բերուած արջառին աւելնալը, և պահանջեց Ֆրանսական նաւահանգիստները փակել ամերիկեան կենդանիներուն և անոնց մսին դէմ, պատրուակելով ամերիկեան կենդանեաց մէջ տիրող հիւանդութիւնները։»

* * *

Անգլիոյ մէջ կը գանգատուի թէ մշակներ կամ գործաւորներ գիւղերէ քաղաք կը թափին։ Այս երեւոյթ Ֆրանսայի մէջ ալ կը դիտուի, թէպէտ Անգլիոյ մէջ մեծ կալուածատիրութեան դրութիւն կայ, մինչ Ֆրանսայի մէջ ժողովրդեան մեծագոյն մասը տանտէր կամ կալուածատէր է աւելի կամ նուազ։ Սըր Ճոզէֆ այս մասին կ՚ըսէ. «Փարիզ և ուրիշ մեծ քաղաքներ գաւառներու կամ գեղային շրջանակներու անգործ մարդիկն իրենց կը քաշեն։ Բայց պէտք է յիշենք թէ հաղորդակցութեան դիւրութիւնք այնքան մեծ են այժմ որ աշխատաւոր դասու կանոնաւոր երթեւեկ մը հաստատուած է քաղաքներուն և գեղերուն մէջ։ Երբ գործ ցանցառի Փարիզի մէջ, գիւղացիք մեծ թուով իրենց տեղերը կը դառնան, ուր փոքրիկ պարտէզ մը աւելի դիւրաւ կրնան ճարել և աւելի խնայողութեամբ ապրիլ քան Փարիզի մէջ։ Բայց մայրաքաղաքին մէջ կան գործեր որք կանոնաւոր ժամանակներու մէջ կ՚ընդհատին։ Օրինակի համար, որմնադիրք, հիւսնք և յարակից գործերու մէջ աշխատողք ցուրտ եղանակին մէջ իրենց գիւղերը կը դառնան, և այս կերպիւ գիւղերու բնակիչք նոյնքան երկրոն վիճակի մէջ են որքան քաղաքաց բնակիչք։

* * *

Ֆրանսացի մաքսապաշտք ծանրապէս կը գանգատին այն ներքին մաքսերու դէմ որք շատ մը քաղաքներու դուռներուն առջեւ կ՚առնուին ներս մտնող նոյն իսկ ներքին բերքերէն։ Այս գանգատ բնական է, կ՚ըսէ Սըր Ճոզէֆ։ Կ՚ուզեն որ Ֆրանսայի եկամտացոյցին այն հիմնաքարին՝ հողային տուրքին տեղ եկամտի տուրք հաստատուի։ «Շատ հաւանական է որ Ֆրանսայի 14,000,000 տանուտէրներուն կամ հողատէրներուն կէսէն աւելին եկամտի տուրք բնաւ չտայ, քանի որ կը վայելեն փոքր հողերու կամ մանր տուներու տէրերուն շնորհուած ապահարկութիւնը (տուրքէ զերծ մնալ։)» Ֆրանսա տարին 2½ միլիոն ոսկի կը գործածէ իբրեւ պարգեւ տալու շաքարի արտադրիչներուն (դուրս ղրկողներուն), մինչ Ֆրանսայի մէջ սպառուած շաքարը ծանր տուրքի ենթակայ է։ Բայց և այնպէս, շաքարի արտադրողք պարգեւներէն գոհ չեն, և 100 քիլոյին 11 կամ 12 ֆրանք նոր մաքս կը պահանջեն օտար երկիրներէ կամ գաղթավայրերէ բերուած շաքարի դէմ, այն եօթն ֆր.ի մաքսէն զատ որ կ՚առնուի օտար ճակնդեղի շաքարէն։ Բայց շաքարի գործարանատէրք հակառակ են այս մաքսերու. զի եթէ դուրսէն խամ շաքար չգայ, ի՞նչ պիտի զտեն իրենց գործարաններու մէջ, և ի՞նչպէս պիտի մրցին օտար գործարանատէրներու դէմ, երբ ճակնդեղ բուսցնող Ֆրանսացիներուն գերի ըլլան։ (Ի՞նչ խելք մանաւանդ Ֆրանսայի գաւառներուն ֆրանսական գաղթականութեանց մէջ բուսցուցած խամ շաքարը ծանր մաքսի ենթարկել Ֆրանսա գալուն պէս։ Ֆրանսա հեռաւոր տեղեր ղրկած իւր գաղթականներուն կ՚ըսէ որ «Ձեր արտադրած ապրանքները մեզ մի՛ ծախէք, ուրիշ որի՛ որ կ՚ուզէք ծախեցէք»։) Տասն տարիէ ի վեր Ֆրանսա 20 միլիոն անգլ. ոսկի կամ կէս միլիառ ֆր. վատնած է ի պաշտպանութիւն բնիկ շաքարագործութեան, և սակայն ինքն ալ գոհ չէ ձեռք բերուած արդիւնքէն։ Մաքսապաշտութիւնը Ֆրանսայի և Միացեալ Նահանգաց մէջ, պաշտպանուած արհեստները մրցման ազդեցութենէն զերծ պահելով, անոնց բերքերուն չափազանց արտադրութեան պատճառ եղած է, կ՚ըսէ անգլիացի մասնագէտն որ պատրաստած է այս տեղեկագիր և Խորհրդարանին մատուցած։

ԱՐՄՏԵԱՑ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ցորենի վրայ շահադիտութիւնն 1894ի սկիզբն աղետալի արդիւնք յառաջ բերաւ Պորտէօյի ֆրանսական մեծ Ընկերութեան, որ ջաղացք բանեցնող մեծագոյն ձեռնարկութիւնն է Ֆրանսայի մէջ։ Այս Ընկերութիւն, փոխանակ իւր 500 ֆր.նոց բաժնեթղթին համար 35 ֆր. շահ բաժնելու, ինչպէս ըրած էր 1893ին, շահ չբաժնեց 1894ին, և պահեստի գումարէ մաս մը առաւ՝ իւր պարտաթղթոց կանոնական տոկոսը վճարելու։ Այս հաստատութիւն տեսակին մէջ ո՛չ միայն մեծագոյնն այլ և կը կարծուի թէ հնագոյն է Ֆրանսայի մէջ։ Դար մը յառաջ պետական սեփականութիւն էր, և ցորենի ու ալիւրի գլխաւոր պահեստներն իւր քով կը գտնուէին, երբ կառավարութիւնը պէտք ունէր հոգալ Փարիզ քաղաքին պարենաւորումն։ Ապա անհատներու անցաւ, և անկէ ի վեր ալիւրի հրապարակին վրայ նշանաւոր դեր մը բռնեց։ 1881ին Պորտէօյի ջաղացքներն, որք Պ. Պ. Տարպէ և Պէռանժէի կը վերաբերէին, Ընկերութեան վերածեցան։ Բաժնեթուղթերն 100ին 50 պարգեւով հրապարակ ելան. բայց դրամագլխի ծախքն այնքան մեծ եղած էր որ քանի մը տարի չկրցաւ շահաբաժին վճարել։ Դրամագլխին մէկ մասն ապա ջնջուեցաւ, և Ընկերութեան գործերն աւելի նպաստաւոր դարձուած մ՚առին։ Շահաբաժինք, որք ոչինչ էին 1883—86ին, 1893ին բարձրացան 30 ֆր.ի։ Անցեալ տարւոյ սկիզբն ի Ֆրանսա օրէնք մը քուէարկեցաւ դուրսէն բերուած ցորենի մաքսն 5 ֆր.էն 7ի բարձրացնող։ Պորտէօյի Ընկերութիւնը, կարծելով թէ մաքսին հետեւանքը պիտի ըլլայ ցորենի սղիլը Ֆրանսայի մէջ, մեծաքանակ ցորեն գնեց. Բայց այնքան շատ մթերք կար որ ցորենը փոխանակ բարձրանալու՝ ինկաւ, և Ընկերութիւնը վնասից, այնպէս որ 1894ի հաշուեկշիռն անցեալ տարւոյ համար 808,924 ֆր. վնաս կը ցուցնէ։

(Էքոնոմիսթ.)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ.— Պատերազմական յայտարարութիւնը զոր Մատակասքարի ֆրանսական բանակին հրամանատար Տիւշէն զօրավար ուղղեց իւր զօրաց՝ տեսակին մէջ նորօրինակ գրուած մ՚է, որ պատիւ կը բերէ իրեն։ Իւր զօրաց հայրենասիրական և փառասիրական խանդը գրգռելու համար սովորական խօսքերն ըսելէն ետքը, կը դասնայ կարգ մը առողջապահիկ պատուէրներ անոնց կուտայ, որպէս զի հոգ տանին իրենց առողջութեան այնպիսի կլիմայի մը տակ ուր օդն և ջուրը կրնան թշնամւոյն չափ վնաս հասցնել օտարականին։ Ցետոյ կը պատուիրէ մարդասիրութեամբ և արդարասիրութեամբ վարուիլ թշնամւոյն հետ, զի Ֆրանսա պատերազմ հրատարակած է միայն Մատակասքարի կառավարութեան դէմ, ո՛չ թէ Մալկաշ ժողովրդեան դէմ, որոյ անձն, ինչքն և պատիւը պէտք է յարգեն և պաշտպանեն ֆրանսացի զօրքերը։ Ֆրանսայի նպատակն է հայրաբար զգաստութեան բերել զՄատակասքար, և այնպէս ընել որ պատերազմէն ետքն, որոյ ելքն այժմէն ծանօթ է, Ֆրանսացիք կարենան կղզւոյն բնակչաց համակրանքը շահիլ, և անոնց մէջ բնակութիւն հաստատել օգտակարապէս։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՍԱՀՄԱՆԱՑ ՎՐԱՅ.— Պաշտօնական հեռագրաց նայելով, Չիտրալի փոքրիկ պատերազմին մէջ եւս անգլիհնդիկ զօրքերը քաջապէս կռուած և դաս մը տուած են այն կողմի ցեղերուն որք կարգ ու կանոն ճանչնալ չէին ուզեր։ Լորտերու ժողովոյն անցեալ հինգշաբթի նիստին մէջ կառավարութիւնը կարդաց Հնդկաստանի Փոխարքային հետեւեալ հեռագիրը.

«Մալաքանդի կիրճը, զոր 3,000 տեղացիք յամառօրէն կը պաշտպանէին, մեր զօրաց կողմէ գրաւեցաւ ապրիլի 3ին։ Մօրանէ և Շաքոթի կիրճերուն բով գտնուած մարդիկ ժամանակ չունեցան համախմբուելու։ Միւրայինք սուրն ի ձեռին տիրեցին սարերուն և բլուրներուն։ Մաքսիմ թնդանօթք մեծապէս օգնեցին յաղթութեան։ Թշնամին առ նուազն 500 հոգի կորսնց։ Անգլիական կորուստք որոշ յայտնի չեն դեռ, բայց գիտենք թէ Բ. կիսաբաժինը միայն 50 հոգի կորսնցուցած է։ Ա. կիսաբաժինը կը յառաջանայ Սուատ գետի ուղղութեամբ։ Երկրորդն անոր ետեւէն պիտի երթայ երբ կիրճերն անցանելի ըլլան ուղտերու։»

ԱՆԳԼԻԱ.— Երեսփ. ժողովոյ երեկի նստին մէջ, ատենապետ Բիլ հրաժեշտի ճառով մը իւր հրաժարականը մատոյց։ Այսօր Սըր Ուիլեըմ Հարքուրտ յանուն կառավարութեան շնորհակալութիւն պիտի յայտնէ հրաժարեալ ատենապետին՝ իւր երկարամեայ պաշտօնավարութեան համար, և ընդդիմադիր կուսակցութեանց պետերը պիտի ձայնակցին կառավարութեան։ Ցաւարտ նստին, ամեն անդամք մի՛ առ մի պիտի սեղմեն հրաժարեալ ատենապետին ձեռքն։ Յաջորդին ընտրութիւնն Աւագ Հինգշաբթի պիտի կատարուի. բայց այն ատեն ժողովոյ մէջ միաձայնութիւն պիտի չերեւի, և մինչ կառավարութիւնն ազատական մը պիտի առաջարկէ, միացեալ ընդդիմադիրք պահպանողական մը պիտի պաշտպանեն։

ՔՈՒՊԱՅԻՔ, Սպանիացւոց ամեն զգուշութեան հակառակ, յաջողեր են ոչ սակաւ օգնութիւն ընդունիլ Միացեալ Նահանգներէն, իրենց սեփական նաւերով, և նոր լուրերուն նայելով, Մարեշալ Մարթինէզ Քամբոսի գործն այնքան դիւրին պիտի չըլլայ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ԱՆԳԼԻՈՅ միջեւ Բամիրի (Կեդրոնական Ասիա) խնդրոյն համար կնքուած պայմանագրոյն համեմատ, Աքսու գետի այն ճիւղն որ Սարը Կէօլէն կը ելնէ՝ Աֆղանստանի սահմանագլուխ պիտի ըլլայ, և հետեւապէս Ռուսիոյ պիտի անցնին Ռուշէնի և Շիղնանի կողմէ կարգ մը գիւղեր զորս Աֆղանք իրենց սեփական կը նկատէին ցարդ, և անոր փոխարէն քանի մը գիւղեր ալ Տարվազի կողմէ Պուխարայէն կը բաժնուին և Աֆղանստանի կը տրուին։ Այս կարգադրութիւն Աֆղանստանի համար այնքան շահաւոր չէ, բայց վերջապէս կարգադրութիւն մ՚է, և երկարժամանակեայ վէճի մը վերջ կուտայ։ Կը կարծուի թէ Ռուսիա իրեն թողուած գիւղերուն կառավարութիւնը պիտի յանձնէ Էօզպէկ կամ Խըրկըզ ցեղապետի մը։ Կնքուած պայմանագիրը մատուցուեցաւ անգլ. Խորհրդարանին։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Ծխախոտի վրայ նոր տուրքն, որով կը յուսացուէր կարգի դնել Գերմանիոյ կայսերական կամ հանրական ելմտացոյցն, և վերջերս աւելցած սպառազինութեանց ծախքը գոցել, գէթ առ այժմ չի յաջողիր։ Ռայխստակի յանձնաժողովը, որ բնիկ ծխախոտի պատրաստութեան վրայ նոր տուրք դնելու սկզբունքը մերժած էր, դուրսէն բերուած ծխախոտին վրայ մաքսն աւելցնելու սկզբունքն ալ մերժեց այս օրերս։ Ուստի, կայսերական կառավարութեան ուրիշ ելք չի մնար բայց եթէ աւելցնել անձնիւր գերման Պետութեան վճարած նպաստի բաժինը կայսրութեան ծախքերուն։ Բայց այս նպաստի բաժինք հետզհետէ աւելնալով, սկսած են խանգարել գերմանական մասնաւոր Պետութեանց ելմտացոյցները։ Գանձային խնդիրն հետեւապէս անլոյծ կը մնայ, և մեծ հոգ մ՚է կառավարութեան համար։

ՊԻՐԹԼՕ անուանի ֆրանսացի տարրաբանին ու բնագէտին ի պատիւ անցեալ հինգշաբթի 800 հոգւոյ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի Փարիզ։ Գիտնականը նստած էր ընդ մէջ երեսփ. ժողովոյ ատենապետ Պ. Պրիսոնի և կրթական նախարար Պ. Բօէնքառէի։ Ներկայ էին Ծերակոյտի 40 անդամք, 76 երեսփոխանք, 20 քաղաքային խորհրդականք, գրեթէ բոլոր դասախօսք համալսարանի, բազմաթիւ գրագէտք և արուեստագէտք։ Հացկերոյթին նպատակն էր ո՛չ միայն զՊ. Պէրթլօ մեծարել այլ և անուղղակի բողոքել Ռըվիւ տը տէօ Մօնտի խմբագրապետ և Ակադեմիոյ անդամ Պ. Պրիւնդիէռի այն գրածին դէմ թէ գիտութիւնը, կամ գիտնականները, «սնանկացած են,» կամ չեն յաջողած մարդկութեան ամեն պէտքերուն, ամեն խնդիրներուն գոհացում տալ։ Այս առթիւ արտասանուած ճառերուն մէջ Գիտութեան բազմադիմի ծառայութիւնք փառաւորուեցան։

Ի ԹՈՒԼՈՒԶ ուշագրաւ դէպք մը տեղի ունեցաւ անցեալ օր։ Տեղւոյն Նուվօդէի թատրոնին մէջ գերման և իտալացի դերասաններ կարգ մը «կենդանի պատկերներ» տալ ձեռնարկած էին։ Բայց երբ թատրոնին դուռները բացուելու վրայ էին, քաղաքապետէն հրաման եկաւ ներկայացումն արգիլող։ Այս տնօրինութեան շարժառիթն էր ֆրանսական դրօշին դէմ թշնամական գործ մը զոր այս դերասանք գործեր են ի Բերլինեան ներկայացման մը պահուն։ Այս լուր տարածուած էր Թուլուզի մէջ, և քաղաքապետը տեղի ունէր վախնալու որ եթէ ներկայացումը չարգիլուէր, անպատեհութիւն յառաջ կրնար գալ։ Դերասանք անմիջապէս իրենց պայուսակները կապեցին և մեկնեցան ֆրանսական հողէն։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՄԱՏՐԻՏ, 7 Ապրիլ.— Մատրիտ Մարոքեան դեսպանը ծանոյց Սպանիոյ ելմտական նախարարին թէ 400,000 տուրօ պիտի վճարուի ի Թանճէր Սպանիոյ դեսպանին, իբրեւ առաջին թերհաշիւ Մարոքի կողմէ հատուցանելի պատերազմական տուգանքին։ —Սպանիոյ կառավարութիւնն յայտարարեց թէ այլ եւս յոյս չունի գտնելու կորած Ռէյնա Ռէճէնդէ զրահաւորն, և թէ որոշած է նպաստներ բաշխել անոնց այրիներուն և որբերուն։

ՀՌՈՄ.— Աոստայի դքսին ամուսնութիւնն էլէն իշխանուհւոյն հետ՝ պիտի կատարի անգլ. հողին վրայ ի Սդովհաուզ, ուր բնակութիւն հաստատած էր Օրլէանեան գերդաստանը, Ֆրանսայէ հեռացուելէն ի վեր։ Իտալիոյ արքունեաց կողմէ ներկայ պիտի ըլլան գահաժառանգ Նափոլիի իշխանը, Ճենովայի դուքսն և Թուրինի կոմսը։

ՀԻՐՈՇԻՄԱ.— Մանչուրիոյ չինացի զօրքերը, զինադադարէն տեղեկութիւն չունենալով, կրակ բացին ճարոնական ջոկատի մը վրայ, որ իրենց կը մօտենար սպիտակ դրօշ ի ձեռին։

ՓԱՐԻԶ.— Երեսփ. ժողովն ընդունեց այն օրինագիծ որով կ՚արգիլուի Ֆրանսայէն զէնք և ռազմամթերք ղրկել օտար երկիրներու։

ՔԻԼ.— Վիլհէլմ կայսր անձամբ աչքէ անցուց այն կէտեր որք յատկացուած են Պալդիկեան ջրանցքին բացման ներկայ գտնուելիք օտար նաւախմբերուն։ Կայսրն հրամայեց որ ջրանցքին բացման օրը բովանդակ Գերմանիոյ մէջ տօնի օր նկատուի, ամեն աշխատութիւնք դադրին, և հանդէսներ կատարուին։

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Նիքոլա Բ. կայսր հրամայեց մասնագէտներէ բաղկացեալ յանձնախումբի մը կազմութիւնն և ի Սիպերիա առաքումը, մեծ երկաթուղւոյն շինութիւնը փութացնելու միջոցները տնօրինելու համար։ Հրամայեց նաեւ ուրիշ մասնախումբի մը առաքումը, նոյն երկաթուղւոյն Խաղաղական Ովկիանոսի ծայրին վրայ՝ ի Վլատիվոստոք՝ նաւահանգիստի մը շինութեան համար։

ՓԱՐԻԶ.— Ծովային նախարարին հրաժարման լուրն հերքուեցաւ։

ՍՈՖԻԱ.— Վերաքննիչ Ատեանը վճռեց թէ Պ. Լուքանով, պաշտօնանկ ոստիկան գործակալ Թոդէվ և պարզ ոստիկան մը յանցաւոր են չարաչար վարուելնուն համար Լուքա Իվանովի հետ՝ անոր խոստովանութիւն մ՚ընել տալու նպատակաւ։ Հետեւապէս, առջի երկուքը դատապարտեցան չորս տարուան և ոստիկանն երեք տարուան բերդարգելութեան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քաղաքական ժողովն հրաւիրուած է վաղը ի նիստ գումարուիլ ի Պատրիարքարան։

Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն անցեալ օր հանգանակութեան ձեռնարկելով, մէկ քանի օրուան մէջ երկու հարիւր ոսկւոյ չափ գումար մը հաւաքած է։

Ըստ հրահանգի Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և Ազգ. Կեդր. Վարչութեան, Բերայի հրաժարեալ Թաղական Խորհրդոյն տեղ՝ ըստ օրինի Նոր Թաղական Խորհուրդ ընտրելու համար կազմեալ ընտրողական ժողովն օրինական նախապատրաստութիւնները կարգադրած ըլլալով, որոշած է առաջիկայ Ապրիլ 9ին Նոր-կիւրակէ օրը քուէարկութիւն կատարել։ Ուստի ի գիտութիւն Թաղեցի ազգայնոց կը ծանուցանեմք.

1. Հրաժարեալ անդամք վերընտրելի են։

2. Թաղական Խորհրդոյ անդամք պիտի լինին տասներկու անձ որոնք օրինաց պահանջած հանգամանքներէ զուրկ չըլլան։

3. Թէ՛ ընտրողաց ցանկը և թէ՛ ընտրելեաց եռապատիկ ցուցակը այսօրուընէ սկսեալ կախուած լինելով Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ բակը մինչեւ Ապրիլ 7 ուրբաթ առաւօտ ժամ 2, նոյն ցանկին ու ցուցակին վրայ դիտողութիւն ունեցող թաղեցիք պէտք է ներկայացնեն իրենց դիտողութիւնը, որոյ համար յատուկ տուփ մը կայ դրուած բակին. սոյն որոշեալ պայմանաժամէն յետոյ եկած դիտողութիւնք անընդունելի են։

4. Քուէարկութիւնը պիտի սկսի Նոր Կիւրակէ օրն առաւօտեան ժամը 1էն մինչեւ ժամը 5. իսկ քուէհամարը պիտի սկսի ժամ 6ին ի մէջ եկեղեցւոյ։ Քուէարկութեան որոշեալ ժամէն յետոյ հասած քուէթուղթք անընդունելի են։

5. Ի գիտութիւն ընտրող ազգայնոց կը ծանուցանեմք նաեւ ընտրելեաց եռապատիկ թուով հետեւեալ ցուցակը, յայտնելով թէ ընտրողք ազատ են տալ իրենց քուէն սոյն ցուցակէն դուրս անհատից ալ։

1.	Արմենակ	էֆ.	Կիւմիւշկերտան
2.	Գաբրիէլ	»	Գաբրիէլեան
3.	Գաբրիէլ	»	Նէշաէրճեան
4.	Գալուստ	»	Կիւլպէնկեան
5.	Գառնիկ	»	Յովակիմեան
6.	Գրիգոր	»	Գըրըգճեան
7.	Գրիգոր	»	Շամտանճեան
8.	Եդուարդ	»	Մախսութճեան
9.	Թագւոր	»	Գարակէօզեան
10.	Խաչիկ	»	Ղազարոսեան
11.	Կարապետ	»	Բալըգճեան
12.	Կարապետ	»	Գաբամաճեան
13.	Հրանտ	»	Ասատուր
14.	Ղազարոս	»	Երամեան
15.	Մագսուտ	»	Հորինց
16.	Մարտիկ	»	Յակոբեան
17.	Մարտիրոս	»	Տէօքմէճեան
18.	Միհրան	»	Գալֆայեան
19.	Միհրան	»	Կեսարեան
20.	Միքայէլ	»	Մամիկոնեան
21.	Յակոբ	»	Պօշնակեան
22.	Յակոբ	»	Տէրունեան
23.	Յարութիւն	»	Արսլանեան
24.	Յարութիւն	»	Մէրհէմ-Գուլի
25.	Յովհաննէս	»	Ագնուորեան
26.	Յովհաննէս	»	Արամեան
27.	Յովհաննէս	»	Նուրեան
28.	Նազարէթ	»	Տաղաւարեան
29.	Պետրոս	»	Քօլօլեան
30.	Պօղոս	»	Աստարճեան
31.	Սենեքերիմ	»	Մանուկեան
32.	Ստեփան	»	Ե. Մէլիքեան
33.	Ստեփան	»	Քօլօլեան
34.	Վահան	»	Էսաեան
35.	Տիգրան	»	Առաքելեան
36.	Տիգրան	»	Թօփաճեան

Ուստի կը հրաւիրեմք թաղիս պատուարժան ազգայիններն որ հաճին մինչեւ որոշեալ և նշանակեալ ժամանակներն ի գործ դնել իւրեանց ընտրական իրաւունքը։

Նախագահ Ընտր. Ժողովոյ
ԳԷՈՐԳ Ծ. Վ. ԵՐԷՑԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ի նպաստ հաստատութեանս Մեծ. Պետրոս էֆ. Գաբրիէլեան բարեհաճած է նուիրել 60 դրուշ՝ փոխան ծաղկեփնջի՝ հանգուցեալ Ջաւէն էֆ. Ունճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ։

* * *

Մեծ. Կարապետ էֆ. Փուլճեան, ըստ իւր բարի սովորութեան, այս տարի եւս բարեհաճած է տասն օսմ. ոսկի նուիրել հաստատութեանս՝ իւր բարեյիշատակ կողակցին՝ Տիկին Նոյեմիի հոգւոյն համար։

Առ այս պարտ կը համարինք մեր շնորհակալութիւնն յայտնել հրապարակաւ յիշեալ էֆէնտիի սոյն բարեպաշտական զգացմանց համար, որով հարիւրաւոր պատսպարեալներն մխիթարուեցան։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան Ազգ. Հիւանդանոցի
Ատենադպիր — Ատենապետ
Պ. Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ — Մ. Ս. ԱՐՁՐԵԱՆ

ՅԱԿՈԲ ԷՖԷՆՏԻ ՉԱՐԱՔԼԵԱՆ

(ԱՆԵՐ ՄԵԾ. ՄԻՀՐԱՆ ԷՖ. ԳԱԼՖԱՅԵԱՆԻ)

Ցետ կարճատեւ հիւանդութեան կնքեց իւր մահկանացուն ի խոր սուգ համակելով իւր զաւակունքը, թոռը, փեսան, բոլոր ազգականներն ու բարեկամները։

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղը, 29 մարտ չորեքշաբթի, առաւօտեան ժամ 4ին (Ը. Թ.) Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցելոյն մարմինը, և պիտի ամփոփուի Շիշլիի ազգ. գերեզմանատունը։

28 մարտ 1895
Բերա

Կը խնդրուի անոնցմէ որք հրաւիրագիր չեն ընդունած՝ նկատել զայս իբր հրաւիրագիր։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.— Իւլդըզի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ կայս. անձնական Գանձուն կայս. կալուածոց անտառներու տնօրէն Հէքիմեան էֆէնտիի և ցամաքային երկրաչափական վարժարանին ուսուցիչներէն Ռօպէրթ Լանտ էֆէնտիի։

Բալըխ աստիճան՝ Երկրագործական Դրամատան հաշուակալութեան դիւանի արձանագրիչներէն Պէրպէրեան էֆէնտիի։

Տիարպէքիրի Մարտին գաւառակին Նսիպ անուանեցաւ Մալաթիայի նախկին Նսիպ Հիւսէյին Րիւշտի էֆէնտի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Կ. Պոլիս-Սէլանիկի երկաթուղւոյ գծին՝ ի Բարիզ՝ կեդրոնական վարչութեան մասնագէտ խորհրդական Պ. Կասթօն տը Պօքէնի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Հռոմի օսմանեան դեսպանատան խորհրդական Բանճիրի էֆէնտիի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ նոյն դեսպանատան առաջին քարտուղար Յովհաննէս պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ.— Մարտ 26 թուականաւ Ներքին գործոց նախարարութեան ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Էնկիւրիի, Տիարպէքիրի, Խարբերդի և Ատանայի նահանգաց մէջ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ ապահովութիւն և անդորրութիւն կը տիրէ։

* * *

Քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ յանձնաժողովն 35,350 ղրուշ բաշխած է երկրաշարժէն արկածելոց։ Մինչեւ հիմա բաշխուած նպաստներու գումարն եղած է 6,448,505 ղրուշ։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ.— Գերմանական նախորդ դեսպան Ռատոլին իշխանն երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Վեհ. Սուլթանը տեղեկանալով որ անցեալ գիշեր Հիսար Տիպի մէջ պատահած հրդեհէն մէկ քանի ընտանիքներ թշուառութեան մատնուած են, հրամայեց որ այդ ընտանիքներու իւրաքանչիւրին պետին տասնական ոսկի տրուի՝ կայս. մասնաւոր Արկղէն։ Կայս. թիկնապահ մը կայս. այդ պարգեւը տարաւ թաղապետական Ա. շրջանակը։ Հոն, տնօրէնը իր ձեռօք դրամը բաշխեց հրկիզելոց, որք ջերմ բարեմաղթութիւններ ըրին վասն կենաց և բարօրութեան Վեհ. Սուլթանին։

ՊՈԼՍՈՅ Առեւտրական Սենեկին այն անդամներուն տեղ, որոց պաշտօնավարութիւնը դադրած է ըստ օրինի, նոր ընտրութիւն կատարելու համար երէկ Առեւտրական նախարարութեան պաշտօնատան մէջ ժողով մը գումարուեցաւ՝ Նախարար Վսեմ. Թէվֆիք փաշայի նախագահութեամբ և ձեռնարկեց ընտրական գործողութեանց։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութեան պաշտօնատան մէջ յառաջիկայ հինգշաբթի օր յանձնաժողով մը ի նիստ պիտի գումարի, որ Թէնպաքիի Րէժիին վերաբերեալ կարեւոր գործոց վրայ խորհրդակցութիւններ պիտի կատարէ։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ընկերութեան վարչական ժողովն վաղը ի նիստ գումարուելով, պիտի ձեռնարկէ տնօրէնի ընտրութեան։ Յայտնի է թէ Պ. Ռիշառ Վիթէպօ չէ ընդունած այդ պաշտօնը և Պ. Թիւլէի առաջարկած պայմաններն ալ անընդունելի նկատուած են. հետեւաբար հաստատ կերպով կը կարծուի

թէ Հօճի էֆէնտի պիտի վերակառուցուի: Արդուիզ Նուէւ որ վարչական ժողովոյ այն անդամներն որք Հօճի էֆէնտիի բարեկամներն են, թէեւ իրենց առաջարկը մերժուի պիտի հրաժարին:

ԴԻՏԱՐԱՆԱՑ ՄԱՄՈՒՆ.—[illegible]

—[illegible]

—[illegible]

ԾՈՒՆԴ [illegible]

ՄԻՖԻՆԸ [illegible]

ՊԵԼԻՐԱՏԻ [illegible] 18ին [illegible] 15,000 [illegible]

ԲԱՑԱՌԱԿԱՆ ՈՒԻՐԸ.—[illegible]

ՔՈՆԵՐԱՆ ԻՆ Կ. ՊՈԼԻՍ.—Մարտ 26ի [illegible] 27ի [illegible] ժամ 6,

մայրաքաղաքիս մէջ բուժարանել [illegible]

[illegible]

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ [illegible]

ԿԻՐԱԿԵԱՆ [illegible]

ՄԱՔՍԱՑԵԱՆ [illegible]

ՇԻՐԻՆԻ ԽԱՆՈՒԹԻՆ [illegible] 43 ու 44 [illegible]

ՀԱՄՐԻԱՔԻՆ.—[illegible]

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ.—[illegible]

ՔԱՂԱՔ.—[illegible]

ԻԶՄԻՐԻ [illegible]

ԿԵՆԴԱ ԲՐՈՒՍԱՅԻՆ.—[illegible] 10ին.

ԿԻՐԱԿԵ [illegible]

ԶԱՔԱՐԻԱ.—[illegible] 500 [illegible] 15,000

ՀԻՒԾՈՒԹԻՒՆ.—[illegible] 1310 [illegible] 44 [illegible] 24 [illegible] 192 [illegible] 73 [illegible] 112 [illegible] 18 [illegible]

ԹԱՆԿԵՐԻՆ [illegible]

ԽՈՐԱՆՆԻ [illegible]

ԵՒԻՐՈՊԱՆ [illegible]

ՏԻԳՐ. ԽՈՒՄԲԵԱՆ [illegible]

ՃԱՌԱԲ ԱՐԿԱԾ.—[illegible]

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ Թէյ[illegible] չոգենաւն, որ առջի օրը Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց, Տարտանելի մէջ բրաթիքա առնելու համար չէ կեցեր, որով նաւապետը 12 ոսկւոյ տուգանք մը հատուցեր է քարանթինայի կայանին: Նաւապետը հարցաքննուելով իր այդ ընթացքին համար, պատասխաներ է թէ կանոնը չէր գիտեր:

ՍԵՐՊԻԱԿԱՆ դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Պ. Ջօպաչիչ շաբաթ իրիկուն նշանուեցաւ Ծովային նախարարութեան հիւանդանոցին տնօրէն Քօզմա փաշայի աղջկան՝ Օր. Քաթէլինի հետ: Ներկայ էին սերպիական դեսպանը, Տիկին Վլատան Եօրկէվիչ, Օր. Եօրկէվիչ և դեսպանատան բոլոր պաշտօնեայք:

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ հելլենական հիւպատոս Պ. Տիմիթրիուս Սամաքիս շաբաթ օրն իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ:

ՊԷՅՔՕԶԻ շրջակայ մէկ անտառին մէջ առջի օրը հրդեհ ծագելով բազմաթիւ ծառեր այրեցան՝ 1600 արտավար տարածութեան մը վրայ:

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾՈՒԹԻՒՆ.—Հանրային Պարտուց վարչութեան երկրագործական խորհրդական Թորգոմեան էֆէնտի և Երկրագործական նախարարութեան մասնագիտաց ժողովին անդամ Վահան էֆէնտի Էտիրնէ գացին՝ շերամաբուծութեան մրցման համար հարկ եղած նախնական պատրաստութիւնները տեսնելու:

—Տրապիզոնէն գրկուած երկու երիտասարդներ մայրաքաղաքս եկած են և այսօր Պրուսա կերթան, տեղւոյն շերամաբուծական վարժարանը յաճախելու համար:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ Քլէօբատրա զրահանաւը, որուն մէջ կային քառասուն զբօսաշրջիկներ, երէկ Աղեքսանդրիա ուղեւորեցաւ:

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ.—Լէրօսի և Լիբոսի միջեւ Քիբլէտէ անուն առագաստանաւ մը ընկղմեր է, սակայն մէջը գտնուողներն ազատուեր են: Այդ առագաստանաւ Մերսինէն 325 տակառաչափ սուսամ առած էր Մարսիլիա տանելու համար:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպանն ու տիկին Նելիտօֆ երէկ այցելեցին կայս. Թանգարանը:

ՍԷԼԱՆԻԿԻ ջուրի ճամբաներուն, գործուած է յատուկ ընկերութիւն մը, վերջնական ընդունելութիւնը կատարելու համար Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ յանձնաժողով մը կարգուած է, որ յառաջիկայ շաբթուն Սէլանիկ պիտի ուղեւորի:

ՍԻՆՈՊԻ հրկիզելոց համար մայրաքաղաքիս մէջ հինգ հարիւր ոսկի հանգանակուած է:

ՊԱՐՍԻԿ կառավարութիւնն Աուխ-Ֆոռ-Լ Արէֆօլատ պատուանշանի չորրորդ աստիճանը նուիրած է Հանրային Պարտուց վարչութեան Եէմէնի ճիւղին տնօրէն Զիւհտի էֆէնտիի:

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅ.—Այտընի Ռըլա գաւառակին մէջ անցեալ շաբթու Բէթրօ անուն մարդ մը մեռեր է հարիւր չորս տարեկան, որ վերջին օրերուն մէջ տակաւին հետիոտն կերթայ եղեր երկու ժամ հեռուն գտնուած իր այգին:

ԻԶՄԻՐԻ Ամալբէա լրագիրը հետեւեալ դէպքը կը պատմէ. անցեալ կիրակի գիշեր հօթը իսլամներ զուարճութենէ մը դառնալու ատեննին, Իզմիրի Այա Իլիա եկեղեցւոյն շրջակայքը գտնուող Բէժիր դէտերը կարծելով որ ատոնք ծխախոտի մաքսանենգներ են, վրանին յարձակեր են և կռիւ մը տեղի ունեցեր է: Իսլամներէն երկուքն սպաննուեր և երկուքն վիրաւորուեր են: Դէտերէն ալ մէկ քանին վիրաւորուեր են:

ՆԱԽԱՑԻՆ վարժարանին այս տարուան շրջանաւարտներն երէկ Կրէտէ ուղեւորեցան՝ Մախսուսէի Բաֆրա շոգենաւով:

ԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱԾ.— Առջի օրը Շիշլիի ճամբով Քեաղըթխանէ գացող կառքի մը ձիերը խրտչելով սկսան արշաւել: Մէջը գտնուողները ժամանակին դուրս նետուեցան: Կառքը Քեաղըթխանէի գետակին մէջ իյնալով խորտակուեցաւ. իսկ ձիերն ազատուեցան:

ԵՂԵՌՆԱԳՈՐԾ ատեանը երեք տարուան բանտարկութեան դատապարտեց Էմին անուն մարդ մը, որ Անատօլը Գավագի մէջ սպաննական նամակներով դրամ պահանջած էր այլեւայլ անձերէ:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ օբէրէթի խումբը այս գիշեր պիտի ներկայացունէ Le sourd, օբէռա-գօմիք երեք արարուածով, որուն պիտի յաջորդէ նուագահանդէս մը՝ խումբին երգիչներուն ու երգչուհիներուն կողմէ կազմակերպուած:

ԱՐԳՈՑ հաստատութիւնը գոհութեամբ պիտի իմանայ թէ Ալպէրդ Քէօնի նախկին կեդրոնատեղիին մէջ, Բերա, մեծ փողոց, Պ. Բաբատօբուլօ և Լէօնթիտէս բացած են իրենց Շըմիզըրի Իւնիվէրսէլը (Chemiserie Universelle): Այս վաճառատուն բացուած է յարեւման Եւրոպայի նոյն տեսակ վաճառատանց: Բոլոր ապրանքները պերճութիւն և տոկունութիւն ունին: Շապիկներուն և ճերմակեղէնի կտրուածքն ու ձեւը անհաման պիտի ըլլան: Գիներն անփոփոխ: 269 3—12

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ, Բերայի և Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի մնան յառաջիկայ հինգշաբթի (30 մարտ,) ուրբաթ (31 մարտ) և երկուշաբթի (3 ապրիլ), Զատկական տօներուն պատճառաւ: 1—2

ԱԶԴ

Թուրքերէն, ֆրանսերէն, գերմաներէն լեզուաց տեղեակ եւ տոմարակալութեան ու առեւտրական գործառնութեանց մէջ վարժ երիտասարդ մը պատրաստ է ծառայել վաճառատանց մէջ:

Պատշաճաւոր երաշխաւորութիւնք: Դիմել «Արեւելք»ի խմբագրատունը: 268 4—6

ԲԱՌԱՐԱՆ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅ-ԱՇԽԱՐՀԻԿ

Սոյն ընտիր բառարանը կը գտնուի Պալենց գրատունը եւ ուրիշ ամեն գրավաճառաց քով: Մեծաքանակ գնել ուզողներն՝ որոնց զոհացուցիչ զեղչ մը պիտի ըլլայ, պէտք է ուղղակի դիմեն առ հեղինակն ի Զմիւռնիա: Սիսալաթ 50 ղրուշ, կիսակաշի 60 ղրուշ: 269 3—4

Ս. Ն. ՊԵՏԻԿԵԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՇԱՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐՐԵՐ

Ա. Շրջան

Աշխարհիկ նոր Քերականութիւն մը որ իր տեսակին մէջ լաւագոյնն է եւ կոչուած է նոր վարկ մը տալ Մայրենի լեզուին ուսման մեր վարժարաններուն մէջ: Լեզուաբանական, մանկավարժական եւ գիտական նորագոյն եւ ամենահաստատուն հիմանց մը վրայ յօրինուած այս քերականութիւնը դասագիրք մըն է որ անհամեմատ աւելի դիւրութիւն կ'ընծայէ թէ՛ դասատուներուն, թէ՛ ուսանողներուն: Քերականութեան ուսումը յեղաշրջելու կոչուած այս նոր դասագիրքը կը յանձնարարենք Հայերէն Աշխարհաբար լեզուի բոլոր դասատուներուն, եւ վստահ ենք թէ անգամ մը որ սկսին գործածել զայն՝ իրենք ալ պիտի զարմանան քերականութեան «ձանձրալի» ուսման ա՛յսչափ դիւրացած եւ հաճելի դարձած ըլլալուն վրայ:

Այժմ հրապարակ ելած է Ա. ՇՐՋԱՆը որուն նիւթն է Մասունք բանի կամ բառեր: Ընդհուպ պիտի հրատարակուին Բ. ՇՐՋԱՆ՝ Բառերու աստղաձեւութիւն, եւ Գ. ՇՐՋԱՆ՝ Բառերու ձեւափոխութիւնը:

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառներու քով, կեդրոնատեղին է՝ 27, Ֆինճանճըլար, Կ. Պոլիս.

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ վաճառատունը,

ԳԻՆ 2 ՂՐՇ.

ՕԳՏԱԿԱՐ Է

Դիմել Տէտէ էֆ.ին գրասենեակը, Ղալաթիա, Քիւրէքճիլէր, Զիւվէր Պէյ խան թիւ 15. երբ պէտք ունենաք յոտս կայսեր մատուցանելի և ուրիշ նմանօրինակ գեղեցիկ գիր պահանջող աղերսագրերու և գրութիւններու, Տաճկերէն հին և նոր, մեծ ու պզտիկ որ և իցէ տեսակ զարդագիրներու, նմանապէս դատական և ուրիշ ամեն տեսակ գրութեանց խմբագրութեան և թարգմանութեան:

Սովորականէն շատ աւելի չի պահանջուիր:

Զիւվէր Պէյ խան թիւ 15, Ղալաթիա, Քիւրէքճիլէր: 259 10—10

A L'ÉLEGANCE

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ն. ԱՏԱՄԱՆՏԻՏԵՍ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՇԱՊԻԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ, ՂԱԼԱԹԻԱ, ԳԱՐԱՔԷՕՅ, ԹԻՒ 15

Այս ծանօթ վաճառատունը պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան եւ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն թէ վերջերս իր մթերքը ճոխացուցած է զանազան տեսակ գեղեցիկ կտաւներով եւ բեքքալներով՝ շապիկներու, եւ ճերմակեղէնի համար, ինչպէս նաեւ ուրիշ զանազան նորաձեւութիւններ, ամենն ալ յոյժ չափաւոր գներով: Անկից գնումներ կատարողներն ամեն կերպով գոհ պիտի մնան: 243 17—24

Ոսկեհանքի արժէթուղթք Հարաւային Ափրիկէի

Գնենք և ծախենք Սաանց ո և է ծախքի

Croeusus deep
West Rand Mines
Sheba
British S. A. (Chartered)
Transvaal Consolitated etc. etc.

Ա. Ֆարրա

Փոխանակութեան Միջնորդ

9—90 264 Կ Պոլիս

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Քիւչիւք Ապպուտ խան, Թիւ 4. Մարբուճըլար իչի, Ստամպօլ. Ամեն օր կէս օրէն վերջը

Սոյն գրասենեակի տնօրէնն, որ երկար տարիներ Օսմ. դատարանաց մէջ զանազան պաշտօններ վարելէ յետոյ այժմ փաստաբանութեան հետեւած է, կը վարէ սոյն գրասենեակի տնօրէնութիւնը:

ԿԸ ԽՄԲԱԳՐԷ Թուրք. լեզուաւ Օսմ. ամեն նախարարութեանց և մասնաւորապէս դատարանաց ուղղելի ամեն կարգի և տեսակի աղերսագիր, իթիրազ, լահիա, բրօթէսթօ ինչպէս նաեւ ընկերական, առեւտրական և վաճառականական պայմանագիր, ծրագիր, մուրհակ, նամակ, յօդուած, ազդագիր և այլն:

Ընծեռած է ամեն միջոց և ձեռնհաս անձանց օժանդակութիւնն, որոց օժանդակութեամբ կը ստանձնէ.

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ օտար տէրութեանց Կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանաց և Պատրիարքարանաց ուղղելի դատական, առեւտրական, վաճառականական և ընկերական նմանօրինակ ամեն կարգի և տեսակի գրութեանց՝ հայ. յուն. գաղ. անգղ. գերմ. իտալ. իսպ. ռուս. էբրայեց. և պուլղ. լեզուօք:

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ յիշեալ լեզուօք խմբագրեալ նոյնօրինակ ամեն կարգի և տեսակի գրութեանց՝ որ լեզուէ որ կը պահանջուի:

ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ՝ չփոթ եւ կնճռալից հաշուոց. Տոմարակալութեան դրութեան վերածումն անկարգ տումարաց:

Գաղտնապահութիւն, ճշդապահութիւն, երաշխաւորեալ: 958

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Մարտ 28 9 Ապրիլ 1895

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գինը		Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականք	Ընթացիկ Գիներ: Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գիներ: Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,372	100		1	Քոնսոլիտ Մէքի A	1881	— —	64 —
» 10,241,048	100		1	» » B	1881	— —	45 30
» 30,332,811	100		1	» » C	1881	— —	31 20
» 43,963,396	100		1	» » D	1881	29 19	29 18
Ֆր. 798,000,000	400		—	Ռումելիի Երկաթուղի	1870	150 25	159 —
Ա. Ո. 4,545,000	100		4	Օսմանիէ	1890	— —	103 —
Ֆր. 185,681,130	500		4	Բրիտիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,938	Ֆր. 500		5	Մաքսային Պարտաթուղթ	1886	— —	— —
	Անուանական	Յօդ-Վճարի					
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1869	10 33	11 26
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսդանդինոպլ	1872	— —	5 06
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1872	— —	6 32
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաւրիումի Հանքին	1878	— —	50 —
» 45,000,000	500	300	5	Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	— —	605 —
» 80,000,000	500	500	5	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.	1889	— —	312 —
Օ. Ո. 200,000	20	8	5	Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	— —	10 90
Ֆր. 709,506	500	500	5	Թրամուէյ (Պարտաթուղթ	1882	— —	501 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1883	— —	22 24
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	— —	3 20
Օ. Ո. 440,000	11	5½		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	— —	8 70
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքոս	1882	— —	465 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ԾԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	3	—
1 ամսուան համար	7	—
1 օրուան համար	1	—
Ռըբբը	—	48
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	55
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	111	¾
Փարիզ » Ֆր.	22	60
Վիեննա 8 օրուան Ֆիօր.	10	87½
Պերլին չէք Մարք.	18	20

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	4	—
1 ամսուան համար »	6	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	111	02
20 Ֆրանքնոց	88	13
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմից	51	15
Բուալ Մէթալիք	8	36
Մէճիտիէ	108	08
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	96	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 9 Ապրիլ		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիք. Ֆր.	— —	—
» » C » »	— —	—
D (Բացուած »	— —	—
D (Գոցուած »	26	45
Ռումելիի Երկաթուղի »	150	62½
Բրիտիթէ »	488	87
Մաքսային Պարտաթուղթ »	— —	—
Օսմանիէ »	475	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	508	75
Պանք Օթոման (անուանկն.) »	721	37
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	103	15
» » 4½% »	— —	—
» Իտալական »	88	32
Քրէտի Լիոնէ »	823	75
Քրէտի Ֆոնսիէ »	— —	—
Քոնդուար տ'էսքոնդ »	— —	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	— —	—
Եգիպտական Միացեալ »	— —	—
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	230
ՎԻԵՆՆԱ 9 Ապրիլ		
Ռումելիի Երկաթուղի Ֆիօրին	82	10
Օսմ. Ռէժի »	246	20
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	122	60
» Փարիզի »	— —	—

ԼՈՆՏՈՆ 9 Ապրիլ		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	65	75
» » B »	45	75
» » C »	29	—
D (Բացուած »	— —	—
D (Գոցուած »	26	18
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Երաշխաւորեալ.	— —	—
» » 1894 3½% (Եգիպ. Հրկ.ով	— —	—
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	18	81
Այտընի Երկաթուղի »	12	50
Միացեալ Եգիպտական »	104	37
Առանձնաշնորհեալ » »	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	105	—
Ռանթ Հելլենական 5% »	— —	—
» » 4% »	— —	—
Պուլկար. Փոխառ. 6% »	— —	—
» » Նոր 6% »	— —	—
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	400
ՊԵՐԼԻՆ 9 Ապրիլ		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	— —	—
Ռումելիի Երկաթուղի »	133	70
Անատոլուի Երկթղ. ¼ Պրթղթ. »	— —	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	400
» Փարիզի » 2 ամիս	— —	—
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի	— —	—

ՓԱՐԻԶ, ՓՈՔՐ ՍԱԿԱՐԱՆ 8 Ապրիլ

Օսմանեան Քոնսոլիտէ D. Մէտի	— —	—
» Երկաթուղի	— —	—
» Ռէժի	— —	—
Մաքսային Պարտաթուղթ	— —	—
Բրիտիթէ	— —	—
Պանք Օթոման	— —	—
Եգիպտական Միացեալ	— —	—
Ֆրանսական Ռանդ 3%	— —	—

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Պարոն Միքիոթի,

Քիմիական կատարեալ տարրալուծման ենթարկեցի ձեր պատրաստած քոնեաքին նմոյշները որոնք ձեր վաճառանիշը կրող շիշերու մէջ կը գտնուէին: Այս նմոյշներուն ֆիզիքական ու զգայարանական յատկութիւններն ալ ուսումնասիրուած են:

Ձեր պատրաստած քոնեաքը բոլորովին պայծառ, յստակ և անորժահամ է: Համակրգիցութիւնը թեթեւապէս թթուաշ է, և կը հոտը կը յիշեցունէ օղիներուն (քոնեաք) լաւ յատկութիւնները: Իր գոյնն է յամպարի բաց դեղին, և իր խտութիւնն է բան մէջ 0,950 և 0,940էն 15°. ճառագնիդ աստիճանն է 84.2: Թորացման միջոցաւ անկից հանուած ալքոլը բնաւ չունի վերուծական կամ ուրիշ ալքոլի հոտ. այլ ճիշդ այն հոտը որ կը յիշեցունէ գինեծագկային եթերներուն հոտը: Ցետոյ, քոնեաքի այս նմոյշներուն քիմիական բաղադրութիւնն հաստատելու համար, դիմեցի՝ Պ. Պ. Շըվալիէի, Վինտերհոլտի, Շեթայներրի. Սալէի, Բրէօի, Մոլնըրի ի գործ դրած եղանակներուն. Ջրային չոգիացած մասը՝ 1.88 առ հարիւր մնացորդ մը տուած է. քանի մը կաթիլ Բէռ-Քլոռ-Բէռ-ր տը Ֆէռ անմիջապէս երեւան բերաւ թանաք մը փէսի յատկանշանական սեւ գունաւորումը:

Իմ ամբողջ քննութիւններուս արդիւնքի նայելով քոնեակին նմոյշները կը պարունակեն քիմիական հետեւեալ բաղադրութիւնը

Խաղողի եթերանիւթային ալքոլ	43.10
Ջուր	55.02
Հաստատուն մնացորդ	1.88
Համագումար	100,00

Հակառակ իմ մանրախոյզ քննութիւններուս՝ քոնեակի յիշեալ նմուշներուն մէջ չկրցի գտնել առողջութեան վնասակար ո և է օտար նիւթ: Ուրախ եմ որ կրնամ յայտարարել ձեզ թէ այցելած ըլլալով ձեր Պալըք-Բազարի գործարանն ի Պոլիս, և պատրաստութեան ծառայող նախնական նիւթերը քննած ըլլալով, ինչպէս նաեւ մթերուած արտադրութիւնը, անձամբ հաստատեցի թէ խաղողի զուտ գինիի ոգին իրաւ հանուած է Սամոսի միսքէդ ճերմակ գինիէ. ասիկա ամեն պարագայի մէջ լուրջ երաշխիք մըն է ձեր պատրաստած քոնեակի տեսակին գերազանցութեանը: Գինիի հաւին փափկութիւնը և անուշութիւնը յատկանշանական հանգամանքը կը կազմեն ձեր քոնեակին:

Այս բոլոր տուածներուն վրայ հիմնուելով կը նեռուցունեմ թէ խաղողի քոնեակը, զոր կը պատրաստէ Միքիօթի գործարանը, արժանի է որ հասարակութեան յանձնարարուիմ իբրեւ առողջապահական ըմպելի:

Ի հաստատութիւն որոյ կը յանձնեմ ներկայ վկայականս: Փ. ՆԱՆՆԻ

Քիմիագէտ Կայս. Պալատան

Կ. Պոլիս 4 օգոստ. 94

ՆԱԽՈՒ ՏՈՒՆ

Շէրուպէն Շէրպէթճեան «մասա»ի պահանջատերաց պատկանող, ի Մեծ Կզզի, Մաճառ ճատտէսի տուն մը պաբուէզով միատեղ ծախու դրուած է: Մանրամասնութեանց համար դիմել Ղալաթիա Վօյվօտա ճատտէսի թիւ 35 խանը սէնտիքներու հետ բանակցելու: 273 3—3

Տղայոց սնունդ.—Ֆոսֆաթին Ֆալիէռ:

ԻԼԱՆ

ԽԱՋԻՆԷԼԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

[Ottoman Turkish in Armenian script, printed as lines of the notice:]

Սէրայը հիւմայուն էրզաք անպարը իչուն ալընաճագ Թրիէսմէ չէքէրի իլէ մախսուսիյէ Մըըըր բիրինճինին միւնագասաըթա պաշլանըլաճաղընտան իթասընա թալիպ օլանլարըն բազար վէ չարշանպին կիւնլէրի Խազինէի Խասսայի շահանէյէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր:

25 մարթ 311 2—3

ԻԼԱՆ ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Բիրինճ պապալը քարեօլա ատէտ 400 իլա 600, պէհէր զըհէյի ճէտիտի 1 ղրշ. 15 փարա, Տօն եաղը զըհէյի ճէտիտ 10,000 պէհէր զըհէյի ճէտիտի 4 ղրշ.:

Նիզամիէ սարրաճխանէ անպարը իլէ Պէյքօզ Տապպաղխանէսինէ միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվզըի միւնագասայա գօնուլան քարեօլա վէ Տօն եաղը Ֆիյաթը մուքագգամըըը իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ նիսանը բուժինին 5ինճի կիւնինէ դատար պէհէր կիւն միւնագասաը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ զարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 19 1—3

Ֆէս Ֆապրիգայը հիւմայունը տախիլինտէ միւճէտտէտէն ինշա օլունան տէօքմէխանէ թէճհիզաթընա մուգթազի ալաթ վէ էտէվաթը հատիտիյէ վէ մատինիյէ սիմ մէճիտիյէ 19 ղրշ. հիսապը իլէ 18,500 թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ նիսանը բուժինին Յիւնճիւ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ զարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իմալ վէ իթասընա վէ իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 18 2—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ — ՆՈՐԹՀԷՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,054,687
ՀԱՍՈՅԹ 1893 ՏԱՐՒՈՅ 2,789,437

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,293,630
ՀԱՍՈՅԹ 1893 ՏԱՐՒՈՅ 1,076,015

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ Հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դիւրութեան համար ... մեծ գումարներ ապահովագրողաց ... 20,000,000 Անգլիական Ոսկի կ'անցնի.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՅՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ: Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ փափագողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 ⁿ սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան:

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ
771,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Փարիզ, 16, Պուլվառ տէ զ'Իթալիէն 1, 3, ռիւ Լը Բելթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ 1845ին հիմնուեցաւ է ի վեր

Ապահովագրեալներու վճարուած	955,000000
1893ի տարեշրջան	
Ապահովագրեալներու վճարուած	78,000000
Հասոյթ	175,000000
Նոր ապահովագրութիւնք 1 միլիոն	160,000000
1894 յունուար 1	
Աւանդք և անշարժ կալ. յԵւրոպա	30,000000
Ցանկեալ դրամագլուխ	88,000000
Արդի ապահովագրութիւնք 1 միլիոն	37,000000

Տեղեկութիւն ապահովեալ

Ապահովագրեալներու բարօրութեան համար և ապահովագրութեան վերադարձմամբ ի դէպ մահու Ընկերութիւնս կը պարգեւէ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒՄ ի մասին ընտրութեան և ազնւութեան.

Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ: Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութեան ի Թուրքիա

188 Ա. ՍԷՖԷԼՏԷՐ

Վօյվօտա փողոց, Վիթալիս խան, Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որ ամէն երեքշաբթի կը մեկնի Լիվերփուլէ և Ամերիկայի կողմ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Պոթնիա	4531
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Աւրանիա	7268	Ալլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիատա	1899
Ալէպպօ	2143	Մորօգգօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գագալոնիա	4845		

Թրքերէն շղթայ, նաւահանգստաւ...

Լիվրբուլէն պիտի գայ ընդհանուր վաճառքով դէպի ամսոյ 19.

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly

Ալիքսանտր խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 932

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

COGNAC FRANÇAIS PUR ANALYSÉ

ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼ ՑԱՏԿԱՆԻՇ

Ֆրանսական ճշմարիտ եւ զուտ քօնիաք Պօրտօ նահանգին Ռէինեօն Վինիքօլ եւ Ժօնզաք քօքանոցներու անանուն ընկերութեանց

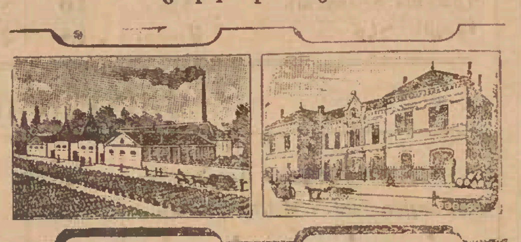

ԺՕՆԶԱՔ Հիմնեալ է 1871 — ՊՕՐՏՕ Հիմնեալ է 1848

Այս Քօնիաքները որոնք ուղղակի Ֆրանսայէն կուգան, Բարիզ քաղաքին քիմիագիտական Աշխատանոցի պետ Պ. Շ. Ժիրարի կողմանէ վերլուծուած են

Իւրաքանչիւր շիշ կը կրէ մի էթիքէթ որոյ վրայ կը գտնուի իւրաքանչիւր տեսակին լուծման վկայականն որ վաւերացեալ է Ֆրանսական կառավարութեան եւ Բարիզու Օսմանեան ընդհանուր Հիւպատոսին պաշտօնական կնիքներով:

Այս ըմպելեաց արտադրութեան վայրն եւ ճշմարտապէս զուտ ըլլալն այսպէս բացակայէս երաշխաւորեալ ըլլալով, պէտք չի միայր ուրիշ գովեստներ շարել, ուստի կը բաւականանք հասարակութեան ծանուցանել միայն այս ընտիր ըմպելեաց յանձնիչները եւ Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղին որ է մեր ընդհանուր գործակատար Պրք. Բ. ՀՈԼԱՍ եւ Ընկերութեան մթերանոցը, Պոլիս Վիթալ խան Թիւ 3.

Վերոյիշեալ ընկերութեանց տնօրէն եւ վարիչ
Մօրիս Ամբրէօլ

12 շիշ պարունակող իւրաքանչիւր սնտուկ կը վաճառուի ըստ տեսակին 30. 42. 48. 60. 72. 84 եւ 90 Ֆրանքի.

Վ. ԳԱՍԱՐԲԵԱՆ էֆէնտիի դեղօրէից մթերանոցը, Պոլիս, Պահչէ քաբու.

Կը ծախուի նաեւ քաղքիս ուրիշ գլխաւոր դեղօրէից եւ նպարեղինաց վաճառատուներ:

Շիշով վաճառում եւս փոքր ինչ տարբեր գնով:

ԿՈՍՏԻԿԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԱՇՆԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԳԵՀՈՆՆԵՐՈՒ
ՊԱՀՃԷ ԳԱՊՈՒ, ՕՒ ԹՕՆ ԽԱՆ, ԹԻՒ 7, ՍԹԱՄՊՕԼ

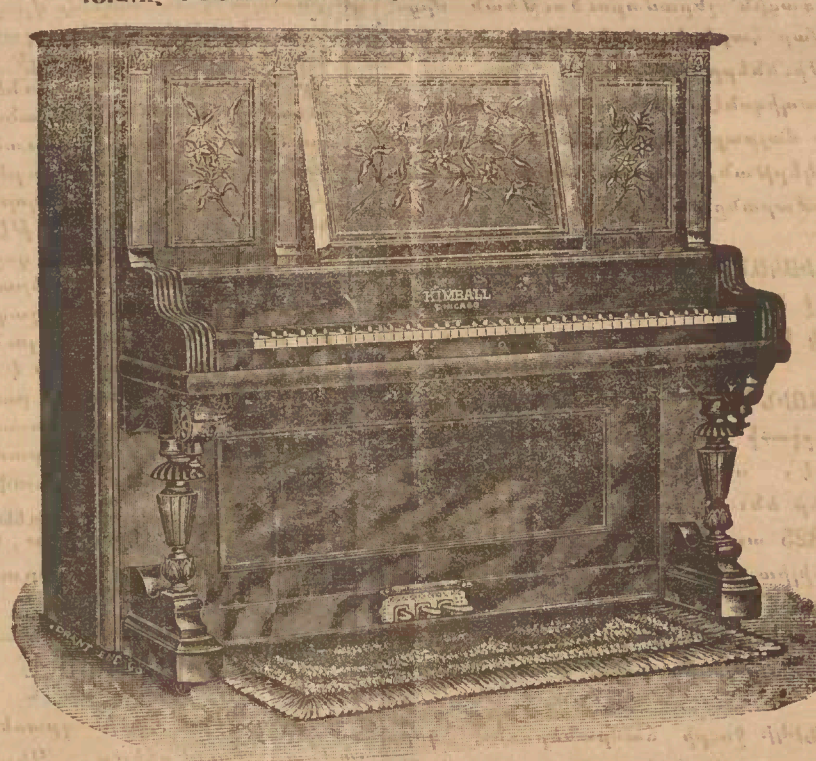

W. W. KIMBALL & Cº

ՇԻԳԱԿՕՅԻ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ
ԳՈԼՈՄՊԻԱՅԻ «ՏԻՆՋԵՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ»
ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ՍՏԱՑԱԾ
ՁԱՅՆ. — ՔԱՂՑՐ ԵՒ ՆԵՐԴԱՇՆԱԿ
ՇԻՆՈՒԱԾՔ. — ՃՈԽ ԵՒ ԶՕՐԱՒՈՐ

Ամերիկեան ապրանաց գերազանցութիւնն աշխարհածանօթ է արդէն. միայն թէ գներուն համեմատաբար բարձրութեան պատճառաւ դիւրամատչելի չեն համարուած այս երկրին մէջ: Կոստիկեան Եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել Արգոյ հասարակութեան թէ մասնաւոր համաձայնութեան մ'եկած են այս գործարանին հետ, Պոլսոյ, Եգիպտոսի, Պուլկարիոյ եւ բոլոր Արեւելքի մէջ այս ընտիր գործիները ծանօթացնելու համար, որով կարող են նոյն իսկ յԱմերիկա ծախուած գներէն շատ աւելի աժան վաճառել զանոնք:

Արգոյ յաճախորդք, փոխանակ Բերայի մեծածախս խանութները դիմելու, երբ մեր վաճառատունն այցելել հաճին, փորձով պիտի տեսնեն թէ հասարակ դաշնակի մը գնէն քիչ մը աւելի վճարելով, պիտի կարենան ունենալ այս պատուական Դաշնակներէն եւ Երգեհոններէն:

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ՆԱԵՒ ԾԱԼԼՈՒՈՂ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ
ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳԻՒՏ

Գոցուած վիճակի մէջ հայելաւոր սքանչելի դարանի մը ձեւն ունենալով, բացուած ատեն իւր ամեն պէտքերովը կատարեալ եւ հանգստաւէտ անկողին մը կը ներկայացնէ:

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Հաստատեալ 1852 — ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ — Հաստատեալ 1852

ԹԻՒ 396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԲԵՐԱ

Մասնագէտ առանց քակչուէ լինտի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենաաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամեն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ու զգացնելու: (Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր: 38

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ամենազօրաւոր կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Աղաւնիները, Ծերերը, Կանայք, տկարակազմ Տղաներն և ամեն փափուկ անձինք:

Բաղկացեալ Միսանից և Քինայի ու Ոսկրային գործեանց կազմութեան և զօրացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով:

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱՏ

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն աղէկ դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Նիհարութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, Փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, և ն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժհատութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր չարաչար կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս:

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. ՎԻԱԼ, Վիքթոր Հիւկօ փողոց, 14—ԼԻՈՆ 1057

Գործակալ և միակ աւանդապահ ի Կ. Պոլիս ՕԿԻՒՍԹ ԲԱՑԷԿԱ Ղալաթիա, Մումհանէ, Թիւ 86. փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1880

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ — Յ. ԽԱԼԳՈՒՉԵԱՆ

Մասնաճիւղ կը գտնուի Օսմանեան ամեն գլխաւոր աւանաց մէջ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովն, թէյի ճաշակն եւս նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի:

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբը, այս տարի եւս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանի, Ճավայի, Սէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ. և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հասաւէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կընեն:

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց յաւ եւս գոհացումն տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ' սնտուկներու և թէ' այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին:

Թէ' Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցացած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ տալու եւս յարգի մեր սիգարներն, որ է Հաւանայի լաւագոյն բերքերէն ...

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին եւս, անոնց խաբուսիկ կերպերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՅԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ, Յ. ԽԱԼԳՈՒՉԵԱՆ Ճէլալ պէյ խան Թիւ 10, Պահճէ-Գափու: 19

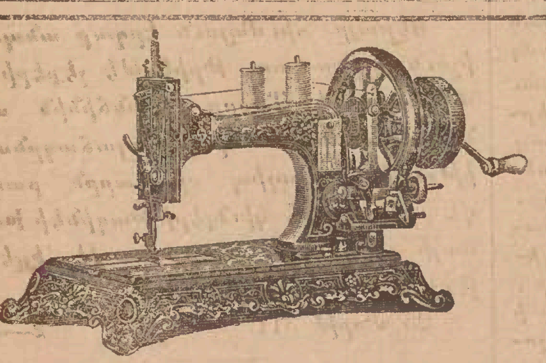

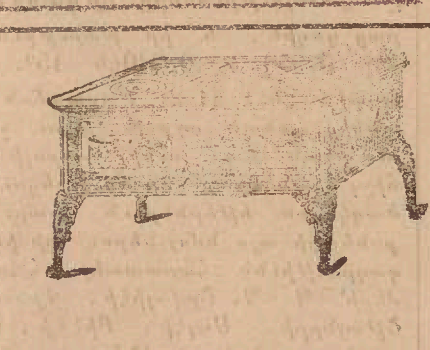

ԷՔՍԲՕՌ ՎԷՌՊԱՆՏ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԵՔԵՆԱՅԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

Ցուցադրութիւն մեքենաներու եւ գերմանական ճարտարագործութեան այլ նիւթերու. Ղալաթիա, Բէրչէմպէ Բազար եւ Մէհրէմէ փողոց, Թիճարէթ խան [նա կին կեդրոնատեղին Ռէժիի]

Մեծ մթերք զանազան մեքենաներու, որք են՝ շոգեշարժ մեքենայք, կազով ու բարիւղով շարժող մեքենայք, որոց մին շարժման կը դրուի եթէ յաճախորդն ուզէ: Պարզ քարիւղի ամբարը մէկ ժամուան մէջ 0.4 քիլոկրամ կը սպառէ, այսինքն ժամը 15էն 20 փարայի: Կը գտնուին նաեւ ճախարակներ, ծակող մեքենաներ, բերան բացող մեքենաներ, երկաթաթիթեղէ եւ թանձրաքարտէ թիթեղահատներ, թիթեղագործութեան, դարբնութեան, կազմարարութեան, ատաղձագործութեան մեքենաներ, ջրհաններ, հերկագործական մեքենաներ, շաղախ, գերմանական երկաթէ գերաններ, ասֆալտ, խայծղանաւոր քարդոն, հնձանոցի անօթք, կազի լամբարներ, ճեմիշի զմածք, պիսիքլէդ, կարի մեքենայ, եւն. եւն.

Մասնաճիւղ

ԱԹԷՆՔ, Սօֆոքլէս փողոց, 11 [նախկին Պորսա Աթէնքի]

Աւելորդներ

ԹԻՖԼԻՍ, Կ. Թոփհանէ թաղ, ՊԻՐԷՈՆ, Բլիսոոն փող.

Գործակալութիւնք

ԹԷՍԱԼՈՆԻԿ, ԻԶՄԻՐ, ՄԵՐՍԻՆ, ՀԱԼԷՊ, ՊԵՐՈՒԹ, ԴԱՄԱՍԿՈՍ, ՊԱՒՖԱ, ԵԱՖԱ

... Զանդա, Բաղդատ, Քալամադա, Շիրա, Վօլօ, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ:

ՈՐՈՇ ԳԻՆ — ԶԱՅՆ ԳԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ա. ՄԱՅԷՐ ԵՒ ԸՆԿ.

Ի ԲԵՐԱ, ԹԻՒՆԷԼԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ, Ի ՊՈԼԻՍ, ԿԱՄՈՒՐՋԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Վերջնապէս հաշուեյարդարութիւն՝ ԿԱՆԱՆՑ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ԵՒ ՆՈՒԹԵՐՈՒ ՁՄԵՌՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌԱՒ, 50 %—60 % զեղչով:
Մեծ վաճառահանութիւն էրիկ մարդոց, տղոց և մանչերու հանդերձեղինաց, մեծապէս զեղչուած գիներով, ամեն մրցում արհամարհելով

ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1895 Մարտ 18էն սկսեալ մինչեւ 1895 Ապրիլ 30

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն Կամուրջ երթալու շոգենաւուց երթեւեկութեան

Ժ. Վ. — Թ.

- 11 45 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Ռ.Հս. Ենք. շոգ.ին կը հաղորդակցի: 37
- 12 45 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Պշք. Ենք ի շոգ.ինհետ պիտի հաղորդակցի. 40
- 1 45 Ենմ. Մզպ. Պէօյք. Թրպ. Ենք. Սթէն. Միր. Պօյճ. Ռ.Հ. շոգենաւին պիտի հաղորդակցի. 17
- 1 15 Ռ.Ա.Գվ. Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Պէյգ. անտի Ասիական եզերը անցնելով մինչեւ Գնտ. եղած նաւորդ. ներն եւ Պշք. պիտի հանդիպի: Գնտ.ի շոգ.ին հետ պիտի հաղորդակցի եւ ուր. օրերը Վնք. Զնկլ. Պէյլ. Գզկն. Պէշիք: 39
- 3 — Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Սթն. Մրկ. Պօյճ. Ռ.Հ. շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի Ուրբ.ը Պէպ. Արն. Դրչ. Օրթ. Պէշք. 28
- 4 30 Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Սթն. Միր. Պօյ. Ռ.Հս. Պէպ. Պշք. Պէպ.ի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի ուր. օրերը Արն. Դրչ. Օրթ. 40
- 5 45 Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թպ. Պէգ. Ենք. Սթն. Մրկ. Պյճ. Ռ.Հս. Պպ. Ար. Դրչ. Օրթ. Պշք. 34
- 7 15 Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Պէյգ. Բշպ. Ենք. Մրկ. Գնյճ. Ռ.Ա.Հս. Գնտլ. Արվ. Զնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Պշք. Իսկ. 22
- 8 — Ա.Ռ.Գվ. Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Սթն. Մրկ. Ռ.Հս. Պէպ. Արն. Դրչ. Օր. Պշք. 17
- 10 15 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Միրկ. Ռ.Հս. Պէպ. Արն. Օրթ. Պէշկ. 28

Ենիքէօյէն Կամուրջ երթալու

- 11 45 Ենք. Սթն. Մրկ. Պօյճ. Ռ.Հս. Պէպ. շոգ.ին կը հաղորդակցի 20
- 12 15 Ենք. Սթն. Միրկ. Պօյ. Ռ.Հս. Պպք. Արն. Դուրչ. Նր. Պշք. 18
- 1 15 Ենք. Սթէն. Միրկ. Պօյ. Ռ.Հս. Պպ. Արն. Դրչ. Օրթ. Պշք. 48
- 10 15 Պէպէքէն ուղղակի Կամուրջ բացի ուր.է: 44

Պէպէքէն Կամուրջ երթալու

- 11 45 Պէպ. Արն. Դրչ. Օրթ. Պշք. 22
- 12 15 Պէպ. Արն. Դրչ. Օրթ. Պշք. 32
- 12 45 Պէպ. Արնվ. Դրչ. Օրթ. Պէշք. 18
- 12 25 Օրթ.էն ուղ. կամուրջ բացի Ուր.է 44
- 1 15 Պէպ. Արն. Դրչ. Օրթ. Պշք. 22
- 1 45 Պէպ. Արն. Դրչ. Օրթ. Պշք. 43
- 2 30 Ռ.Հ. Պէպ. Արնվ. Դրչ. Օրթ. Պշք. 34
- 3 05 Պէպ. Արնվ. Դրչ. Օրթ. Պշք. 18
- 3 45 Ռ.Հս. Պպ. Արն. Դչ. Օթ. Պշք. Դպ. բացի Ուրբ.է 37
- 4 30 Պէպք. Արն. Դրչ. Օրթ. Պշք. 19
- 5 30 Պէպ. Արնվ. Դրչ. Օրթ. Պշք. բացի ուրբաթէ 32

Ասիական եզերէն Կամուրջ երթալու

- 11 45 Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. 28
- 11 45 Պէյգ. Բշպ. Չպգ. Գանլ. Ա.Հիս. Գանտ. Օրթ. (Գնտ. կը հաղրդկ.) Ուրբաթները բացի Օրթ.էն Վան. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. 44
- 12 25 Պէպ. Գն. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզ. Պշք. բցի Ուր.է 34
- 12 45 Պէյգ. Բշպ. Ենք. Գնլ. Պօյճ. Ռ.Ա.Հ. Գտ. Արն. Զնկլ. Պէյլ. Օր. Գզկ. Պշ. Գապ. 23
- 1 45 Գանտլ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. 37
- 2 — Պէյգ. Բշպ. Չպք. Գնլ. Ա.Հս. Գնտ. Պշք. (Գնտ. շոգ.ին հետ կը հաղրդ.) Ուրբ.ները Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. 39
- 2 45 Գտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզ. Պշք. բացի Ուր. 19
- 3 15 Պէյգ. Բշպ. Չպք. Գնյճ. Ա.Հս. Գնտ. Պշք. (Գնտլ.ի շոգ.ին կը հղրդկ.) Ուր.ները Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. պիտի հանդիպի 32
- 4 — Գնտլ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ. Դպ. բացի ուրբ.է 39
- 4 30 Պէյգ. Բշպ. Չպգ. Գնլ. Ա.Հ. Գնտլ. Վան. պիտի հաղորդակցի, ուրբաթները Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. պիտի հանդիպի 44
- 5 15 Վնք. Զնկ. Պէյլ. Դուզ. Պշք. Ուր.ները 5.15ին 43
- 6 45 Պէօյ. Բշպ. Չպ. Գնլ. Ռ.Ա.Հս. Գնտ. Արն. Զնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Պշք. Իսկ. հինգշաբթի օրերը Օրթ. Պշք. չպիտի հանդիպի 23
- 9 — Պէօյք. Թրպ. Պէյգ. Բշպ. Չպգլ. Գնլ. Ա.Հ. Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ. 18

- 10 10 Պէյգ. Ենք. Գնլ. Ա.Հս. Զնկ. Պյլ. Պշ. 20
- 10 20 Ա.Հս.էն ուղ. կամուրջ ուր.ը 10 50ին 43
- 10 40 Գուզկ, Գպ. (բացի Ուր.է 41
- 11 05 Գզկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 22
- 11 10 Վնք.էն » » » » 31
- 11 55 Գզկ. Իսկ. բացի ուրբաթէ 41

(Բացի կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

- 1 15 Պշք. Օրթ. Դրչ. Արնվ. Պէպ. Ռ.Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէգ. Ենի մահալլէ 28
- 2 30 Պշք. Օրթ. Արնվ. Պէպ. Ռ.Հ. Մրկ. Իստ. Ենք. Թրպ. Պէօյք. Մզպ. Ենմ. 40
- 3 30 Դապ. Պշք. Իսկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Արնվ. Գնտ. Ա.Ռ.Հս. Գնլ. Միրկ. Ենք. Բշպ. Պէյգօգ Թրպ. Պէօյ. Մէգ. Ենմ. 22
- 4 — Պշք. Օրթ. Դրչ. Արն. Պէպ. Ռ.Հս. Պօյճ. Սթն. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէգ. Ենիմ: 31
- 4 30 Պէշ. Պէյլ. Զէնկ. Արվ. Վնք. իսկ ուրբ.ները 4.40ին մեկնելով Գանտիլլի ալ պիտի հանդիպի 43
- 5 — Դապ. Պշք. Իսկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Արնվ. Ա.Ռ.Հս. Մրկ. Ենք. Պէյգ. 23
- 6 — Դապ. Պշք. Օրթ. Դրչ. Արն. Պէպ. Ռ.Հս. Մրկ. Ենք. Պէյգ. Թրպ. Պէօյ. Մէգ. Ենմ. Գվգ. ներ 17
- 7 — Պշք. Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Արն. Գնտ. Ռ.Հս. Պօյճ. Գնլ. Ենք. Թրպ. Պէօյ: 18
- 8 30 Պշք. Օրթք. Արնվ. Պէպ. Ռ.Հիս. Միրկ. Ենկք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ. 28
- 9 35 Պէշ. Օրթ. Դրչ. Արն. Պէպ. ուր.ները Ռ.Հիս. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյք. Մզպ. Ենմ. Ռ.Ա.Գվ. 44
- 10 — Պէպ. Ռ.Հս. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ. Ռ.Ա. Գավազ բացի ուրբաթէ 40
- 10 10 Պշք. Օրթ. Դրչ. Արն. Պէպ. Ռ.Հս. Պօյճ. Մրկ. Սթն. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէգ. Ենմ. Ուրբ.ները 5 վայրկեան ետքը բացի Պօյճ. Սթէն, 37
- 10 55 Պէպ. Ռ.Հս. Պօյճ. Միրկ. Սթէն. Ենք. Թրպ. Պէօյք. Մէգ. Ենիմ. 17
- 11 30 Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէգ. Ենմ. 43
- 11 40 Պէպ. Ռ.Հիս. Պօյճ. Մրկ. Սթն. Ենք. (*) 20

(*) Օդը գէշ եղած ատեն Սթէն. չկայ:

Կամուրջէն Պէպէք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

- 12 30 Կամուրջէն ուղղակի Պէպէք 22
- 1 45 Պշք. Օրթ. Արնվ. Ռ. Հիսար 34
- 2 35 Կամուրջէն ուղղակի Պէպէք 18
- 3 05 Կամուրջէն ուղղակի Ռ. Հս, բացի ուր.է 37
- 3 50 Կամուրջէն ուղղակի Իսկ. Պէպ. 19
- 4 50 Կամուրջէն ուղղակի Պէպէք 32
- 10 35 Գպ. Պշք. Օր. Դրչ. Արն. Պէպ. Գնտ. Ա.Ռ.Հս. Պօյճ. Գնլ. Չպք. Ենք. Բշպ. Պէյգ. բացի Ուր.է 23
- 11 15 Դապ. Պշք. Օթ. Դչ. Արն. Պպ. Ռ.Հ. Պօյճ. Ենք. 18
- 11 45 Պշք. Օրթ. Դրչ. Արն. Գնտ. 22
- 12 15 Պշք. Օրթ. Դրչ. Արնվ. Պէպէք*: 28

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

- 1 10 Ուղղակի Գնտ. 37
- 1 30 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. Ա.Հս. Գնլ. Չպք. Բշպ. Պէյգ. 32
- 2 — Պշկ. Պէյլ. Զէնկ. Գնտլ. բացի ուրբաթէ 19
- 2 45 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտլ. Ա.Հ. Գնլ. Չպ. Բշպ. Պէյգ. 44
- 3 25 Ուղղակի Գանտիլլի բացի ուրբաթէ 39
- 8 40 Պշք. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Գնտ. Ա.Հս. Գնյճ. Չպք. Բշպ. Պէօյք. 19
- 9 30 Պշք. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. Ա.Հիս ուրբ. օրերը 20 վայրկեան վերջը 43
- 10 15 Իսկ, Գուզ. բացի ուր.է 41
- 10 20 Պշք. Գնտ. Ա.Հս. Գնլ. Չպգ. Բշպ. Պէյգ. Մէգ. Ռ.Ա. Գավազներ 39
- 10 30 Պէշք. Պէյլ. Զէնկ. Վանք. Ուրբ.ները քսան վրկն. վերջը Դպ. Իսկ. Գզկ. Գնտ. Ա.Հս. Պէպ. 31
- 10 40 Իսկտ. Գզկ. բացի ուրբաթէ) 22
- 11 — Դպա. Պշք. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վնք. Գնտլ. Պէպ. բացի ուրբաթէ 32
- 11 20 Գնտ. Ա.Հս. Գնլ. Չպգ. Բշպ. Պէյ. Ուրբ. Գզկ. 44
- 11 25 Իսկ. Գզկ. բացի ուրբաթէ 41
- 12 — Պէշք. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վանք. 34

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
11 30		11 50	
12 —		12 15	
12 30		12 45	
1 —		1 15	6 25
1 30		1 30 Վոսփ.	7 —
2 —	7	1 50	7 30
2 30	8 15	2 25	8 20
3 —	8 40 Վոսփ.	2 45 Վոսփ.	9 5
3 15 Ֆէրպ.	9 30	2 50	9 45
3 30	9 45 Ֆէրպ.	3 35	10 5 Գզկ.
4 10	10 10 Պշ. Գպ.	3 50 Վոսփ.	10 30 Ֆէրպ
4 35 Վոսփ.	10 35 Գզ. Դպ.	4 — Ֆէրպօթ	10 40 Գզկ.
5 45 Ֆէրպ.	11 5 Գուզկ.	4 35	11 25 Դապ.
4 —	11 — Ֆէրպ.	5 — Վոսփ.	11 30 Ֆէրպ
5 35	11 20	5 40	11 50
6 15	12 05	5 45 Ֆէրպօթ	12 10

КԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
— —		— —	6 25
11 30		11 50	7 — Վոսփ.
12 15	7 —	12 15	7 30
1 —	8 15	1 —	8 20
1 45	9 —	1 50	9 5
2 35	9 30	2 15	9 45
3 25	9 45 Ֆէրպ.	2 45 Վոսփ.	10 15
3 15 Ֆէրպօթ	10 15	3 15	10 30 Ֆէրպ.
4 —	10 30 Դապ.	4 — Ֆէրպօթ	10 40
4 30	11 — Ֆէրպ.	4 30	11 30 Ֆէրպ.
5 15	11 10	5 — Վոսփ.	11 20
4 45 Ֆէրպօթ	11 45	5 30	11 50
6 —	12 5	5 45 Ֆէրպօթ	12 10

*Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ, շաբաթ եւ տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ:

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

- 2 — Հարէմէն Սալաճագ բացի Կիր.է)
- 4 30 » » բացի ուր.է
- 10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ)
- 11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
- 1 30 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ բացի կիր.է
- 4 — » » » բացի Ուր.է
- 10 10 » » յանտի Սալաճագ բացի ուր. կիր. օրերէ
- 11 10 » » » Սալաճագ (կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին:

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՏԱՔԷՕՅԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

- 3 15 Իսկիւտարէն Գատըգիւղ Սիրքէճի
- 4 45 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
- 9 45 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
- 11 — Իսկիւտարէն Սիրքէճի
- 4 — Սիրքէճիէն Իսկիւտար
- 5 45 Սիրքէճիէն Գատըգիւղ Իսկիւտար
- 10 30 Սիրքէճիէն Իսկիւտար
- 11 30 Սիրքէճիէն Գգկ. Իսկիւտար

Ծան.—Օդը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան: